ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΑΠΟ ΙΟΥΝΙΟΥ 1872 ΜΕΧΡΙ ΙΟΥΝΙΟΥ 1873.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΙΣ ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

1873.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΑΠΟ ΙΟΥΝΙΟΥ 1872 ΜΕΧΡΙ ΙΟΥΝΙΟΥ 1873.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΙΣ ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

1873.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Ἰουνίου 1873, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 12 π. μ. συνελθόντων δεκατριῶν ἑταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἀθηνῶν Ἑταιρίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἰς γενικὴν συνέλευσιν, προσεφώνησεν αὐτοὺς ὁ πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Φίλιππος Ἰωάννου ὡς ἑξῆς·

Ἔντιμοι κύριοι συνέταιροι.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος ἀπ' ὀλίγου χρόνου παρέχει τὸ θέαμα μεγάλης τινὸς καὶ πρότερον ἀσυνήθους βιοποριστικῆς κινήσεως πειθούσης τὸν παρατηρητὴν ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἔκ τε ἀλλοτρίων παραδειγμάτων καὶ ἐκ πείρας ἰδίας ἀνεδιδάχθη, ὅτι ἡ πολιτική του κραταίωσις καὶ πρὸς τὸν ἀληθῆ προορισμόν του πρόοδος ἀπαιτεῖ πρὸς τοῖς ἄλλοις μέσα ὑλικὰ τοιαῦτα, ὁποίων τὸν πορισμὸν δὲν δύναται νὰ ἐλπίσῃ, εἰμὴ ἐκ τῆς εἰρήνης, τῆς παγιώσεως τῆς ἐσωτερικῆς εὐνομίας καὶ τάξεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας καὶ βιοποριστικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας. Τούτου ἕνεκα ἐτράπη ἤδη ἡ προσοχὴ τοῦ λαοῦ μετὰ σπουδῆς πλειοτέρας εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν γεωργίαν καὶ μεταλλείαν, εἰς σύστασιν παντοίων ἑταιριῶν σκοπὸν ἐχουσῶν τὴν ἀνόρυξιν ὀρυκτῶν χρησίμων, τὴν κατεργασίαν τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τὴν ἀποξήρανσιν ἑλῶν καὶ λιμνῶν, τὴν διευκόλυνσιν τῶν μέσων τῆς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν κοινωνίας. Τοσαύτη δὲ δεικνύεται νῦν ἡ πρὸς τὰ ὑλικὰ ταῦτα συμφέροντα ῥοπὴ τοῦ λαοῦ, ὥστε τινὲς τῶν σκεπτικωτέρων ὁμογενῶν ἤρχισαν νὰ ὑποπτεύωσι, μὴ ἡ φιλόϋλος καὶ φιλο-

κτήμων ὁρμὴ καταπνίξῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Ἑλλήνων πᾶν εὐγενέστερον αἴσθημα, πᾶσαν φροντίδα περὶ τῆς πνευματικωτέρας τοῦ ἔθνους προόδου, περὶ τῶν ὑπερτέρων καὶ οἰκειοτέρων εἰς αὐτὸ ἀγαθῶν. Ἀλλ' ἄς θαῤῥῶμεν! Μεταξὺ τῶν βιοποριστικῶν ἑταιριῶν τῶν πολλαπλασιαζομένων νῦν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι πᾶς φίλος τῆς πνευματικῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς πρὸς τὸν ἀληθέστερον τοῦ ἔθνους σκοπὸν προόδου βλέπει μετὰ χαρᾶς συνιστωμένους καὶ συλλόγους τινὰς πρόθεσιν ἔχοντας τὴν διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἢ τὴν κατὰ μικρὸν καλλιέργησιν τοῦ ἀπ' αἰώνων κεχερσωμένου τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἀγροῦ· ἡ δ' ἡμετέρα Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία πρὸ τριάκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν συσταθεῖσα καὶ ἔκτοτε πρὸς τὸν ἐθνωφελῆ αὐτῆς σκοπὸν κατὰ λόγον τῶν ὑπαρχόντων μέσων ἀδιαλείπτως ἐργαζομένη πρόκειται ζῶσα ἀπόδειξις ὅτι τὰ ὑλικὰ συμφέροντα, ὅσον καὶ ἂν φαίνωνται ἐπικρατοῦντα σήμερον ἐν Ἑλλάδι, δὲν δύνανται ὅμως νὰ ἐμβάλωσιν ἡμᾶς εἰς λήθην τῶν ἀνωτέρων καὶ περισπουδαστοτέρων συμφερόντων τοῦ ἔθνους. Ναί! πλὴν τῶν συνωθουμένων εἰς ἀπόκτησιν μετοχῶν τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐν Λαυρίῳ μεταλλείων καὶ ἄλλων κερδοσκόπων ἑταιριῶν ὑπάρχουσι καὶ ἄνδρες ἐπιδεκτικοὶ ἀπολαύσεως πνευματικωτέρας. Ὑμεῖς, ὦ φίλοι συνέταιροι, εἴσθε τοῦ λόγου μου ζῶσα καὶ ψηλαφητὴ μαρτυρία. Πρὸς τί ἐνεγράφητε καὶ μένετε σταθερῶς μέλη Ἑταιρίας, ἥτις οὐδὲν εἰς ὑμᾶς χρηματικὸν μέρισμα, οὐδὲν ὑλικὸν ὄφελος ὑπισχνεῖται; Πρὸς τί παρέχετε προθύμως τὴν ὑμετέραν χρηματικὴν συμβολὴν, ἐξ ἧς οὐδὲν ἴδιον κέρδος, οὐδεμίαν κατ' αἴσθησιν ἀπόλαυσιν προσδοκᾶτε; Τί ἄλλο ζητεῖτε διὰ τῆς ἑνώσεως ὑμῶν ταύτης, εἰμὴ τὴν ὠφέλειαν τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος;

Συγκαλεσθέντες σήμερον ἐνταῦθα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ἵνα λάβητε παρὰ

τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου λόγον τῶν πράξεων αὐτοῦ, θέλετε μάθει κατὰ τὴν εἰθισμένην τάξιν ἐκ μὲν τῆς ἐκθέσεως τοῦ γραμματέως κυρίου Στεφάνου Κουμανούδη πᾶν ὅ,τι τὸ Συμβούλιον καθ' ὅλον τὸ νῦν λῆξαν ἀρχαιολογικὸν ἔτος ἔπραξεν· ἐκ δὲ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ταμίου κυρίου Π. Γιαννοπούλου θέλετε λάβει γνῶσιν τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως καὶ καθόλου, τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς καταστάσεως. Εἰς ἐμὲ δὲ περιλείπεται νὰ εἴπω εἰσαγωγικῶς ὀλίγα τινὰ καὶ γενικώτερα περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας.

Πάντα τὰ ἔργα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ὅσα ἐν τῷ ά. ἄρθρῳ τοῦ Ὀργανισμοῦ αὐτῆς μνημονεύονται, εἶναι σπουδαῖα καὶ ἄξια τῆς συντόνου φροντίδος τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου· σπουδαιότατον δὲ πάντων καὶ ἀναγκαιότατον ὁμολογεῖται ἡ συντήρησις καὶ διαφύλαξις ἀπὸ πάσης ἐξ ἀμαθίας ἢ ἀσεβείας ἢ κακοκερδείας προερχομένης φθορᾶς τῶν ὁπουδήποτε τῆς Ἑλλάδος ὑπαρχόντων ἔτι ἀρχαίων μνημείων. Τῷ ὄντι, τὰ μὲν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς γῆς καλυπτόμενα ἔτι ἀρχαῖα δυνατὸν νὰ ἀνακαλυφθῶσι καὶ βραδύτερον ἐν χρόνῳ ἐπιτηδειοτέρῳ καὶ πλειοτέρᾳ εὐπορίᾳ χρημάτων· τὰ δ' εἰς χεῖρας ἰδιωτῶν φιλοτίμων ὑπάρχοντα καὶ τηρούμενα δυνατὸν νὰ συλλεχθῶσι κατὰ μικρὸν δι' ἀγορᾶς ἢ ὁπωσδήποτε ἄλλως εἰς σύστασιν μουσείου ἀρχαιολογικοῦ, ὠφελίμου εἴς τε τοὺς ὁμογενεῖς καὶ τοὺς ἀλλοδαποὺς τῆς ἀρχαιότητος σπουδαστάς· τὰ δ' ἐπιστημονικῶς ἔτι ἀδιάτακτα, ἢ ἀσυμπλήρωτα, ἢ ἀδιασάφητα καὶ διὰ τοῦ τύπου ἀνέκδοτα δυνατὸν νὰ διαταχθῶσιν ὕστερον, συμπληρωθῶσι, διασαφηθῶσι καὶ δημοσιευθῶσιν, ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν μελέτην τῶν φιλαρχαίων. Ἀλλ' ἡ φθορὰ καὶ καταστροφὴ τῶν ἀρχαίων, ὑφ' οὑτινοσδήποτε καὶ πρὸς ὁντιναδήποτε σκοπὸν καὶ ἂν γίνηται, εἶναι κακὸν ἀνεπανόρθωτον, εἶναι δεινὴ ἀσέβεια κατεπανιστῶσα κατὰ τῶν τολμώντων αὐτὴν

τὸ αἴσθημα παντὸς Ἕλληνος ἀληθοῦς, ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ὁποίου σώζεται ἔτι καὶ μικρὸς ἐθνικῆς φιλοτιμίας σπινθὴρ καὶ μικρὰ τοῦ καλοῦ αἴσθησις. Διὰ ταῦτα τὸ διοικητικὸν τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας Συμβούλιον ἔκρινε καθῆκον ἑαυτοῦ ἱερὸν νὰ καταβάλῃ πᾶσαν δυνατὴν ἐπιμέλειαν, ἵνα κωλύσῃ πᾶσαν τῶν ἀρχαίων μνημείων ἔν τε τῇ πρωτευούσῃ τοῦ βασιλείου καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φθοράν. Ἀληθεύει μὲν ὅτι τὸ καθῆκον τοῦτο τῆς συντηρήσεως τῶν ἀρχαίων ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ νόμου κυρίως εἰς αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς ὑποκειμένας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχάς, μέγα δὲ καὶ ἀσυγχώρητον ἁμάρτημα ἐνώπιον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ πάντων τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, ἐνώπιον τῆς τε παρούσης καὶ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν, πράττουσι καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ αἱ ῥηθεῖσαι ἀρχαί, ἐὰν ἀφροντιστῶσι περὶ τῆς ἀκριβοῦς πληρώσεως τοῦ ῥηθέντος καθήκοντος καὶ διὰ ψυχρᾶς καὶ ἀξιοκατακρίτου ἀδιαφορίας παραδίδωσιν εἰς τὸν ὄλεθρον τὰ διασωθέντα μέχρις ἡμῶν μνημεῖα τοῦ βίου τῶν ἡμετέρων προγόνων· ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος ά. ἄρθρου τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Ἑταιρίας, ἔκρινεν ἀθέμιτον νὰ δειχθῇ ὅλως ἀδιάφορον πρὸς τὴν πολλαχοῦ κατὰ δυστυχίαν ἐνεργουμένην ἐν Ἑλλάδι τῶν ἀρχαίων φθοράν· διὸ ἔπραξεν ὑπὲρ τῆς διασώσεως τῶν μνημείων ἐκείνων πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο, ὁτὲ μὲν σπεῦδον νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸ προσῆκον Ὑπουργεῖον πᾶν ὅ,τι ἐμάνθανε γινόμενόν που τοιοῦτο ἀσέβημα καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀσθενείᾳ προκαλοῦν τὴν ἰσχυρὰν τῆς Κυβερνήσεως σωστικὴν ἐνέργειαν, ἄλλοτε δὲ ἰδίᾳ δαπάνῃ πέμπον, ὅπου ἐνόμιζεν ἀναγκαῖον, τὰ κωλύσοντα τὴν φθορὰν ἁρμόδια πρόσωπα: Καὶ δὲν ἐπέτυχε μὲν τὸ Συμβούλιον τοῦ σκοποῦ πανταχοῦ· διότι στερούμενον ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἰδίων ὀργάνων, οὔτ' ἐμάνθανεν ἐγκαίρως τὸν πανταχοῦ εἰς τὰ ἀρχαῖα ἐπικείμενον κίνδυνον (ὃν αἱ δημοτικαί, αἱ διοικητικαί, αἱ οἰκονομικαί, αἱ στρατιωτι-

καὶ ἀρχαὶ καὶ αἱ εἰσαγγελεῖαι ἐδύναντο καὶ ὤφειλον ἐγκαίρως νὰ μανθάνωσι καὶ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τὸν νόμον νὰ ἀπομακρύνωσιν) οὔτε δύναμιν εἶχε νὰ κωλύσῃ πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὸ κακόν· ἀλλ' ὅμως ἐξετέλεσεν εὐσυνειδήτως τὸ ἴδιόν του καθῆκον καὶ ἀνέμνησε τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, οἵτινες ἕνεκα τῆς ἀσυγγνώστου τῶν ἀρχῶν ἀδιαφορίας εἶχον λησμονήσῃ καὶ αὐτὴν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ νόμου τὴν ὕπαρξιν, ὅτι ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι νόμος κολάζων τοὺς φθείροντας τὰ ἀρχαῖα καὶ ὁ νόμος οὗτος ζῇ. Τὸν νόμον τοῦτον μετά τινων ὑπουργικῶν ἐγκυκλίων εἰς αὐτὸν ἀναφερομένων καὶ ἄλλων τινῶν ἁρμοδίων ἐγγράφων ἔκρινεν ἀναγκαῖον τὸ Συμβούλιον νὰ ἀνατυπώσῃ δαπάνῃ τῆς Ἑταιρίας καὶ διανείμῃ εἴς τε τὰς δημοτικὰς καὶ τὰς ἄλλας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχάς, ἵνα ἔχωσιν αὐτὸν πάντοτε ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν καθηκόντων των.

Ἐνταῦθα, κύριοι, καταλαμβάνομαι ὑπὸ λύπης βαρείας ἀναγκαζόμενος νὰ εἴπω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἡ φθορὰ τῶν ἀρχαίων, καθ' ὅσον ἡ πεῖρα μέχρι τοῦδε ἐδίδαξε τὸ Συμβούλιον, δὲν προέρχεται μόνον ἐκ χωρικῶν καὶ ἀπαιδεύτων ἀνθρώπων, ὧν ἡ ἀμαθία καθιστᾷ ἐνώπιον τοῦ δικαίου δικαστοῦ τὸ ἁμάρτημα ἐλαφρότερον, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐξ ἀνδρῶν εὐμοιρησάντων ἀνωτέρας παιδείας, εἰς οὓς εὐλόγως ὑποτίθεται πλειοτέρα ἐθνικὴ φιλοτιμία, πλειότερον σέβας πρὸς τὰ προϊόντα τῆς ἀρχαίας τέχνης, πρὸς τὰ λείψανα τοῦ βίου τῶν προπατόρων ἡμῶν. Ναί, κύριοι! Μετὰ ψυχικῆς θλίψεως παρετήρησε τὸ Συμβούλιον, ὅτι καί τινες ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῶν ἐφιστωμένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς μηχανικῶν εἰς κατασκευὴν ὁδῶν, γεφυρῶν, ἢ ἄλλων τοιούτων ἔργων, ἢ εἰς κρηπίδωσιν λιμένων, καταστρέφουσι πολλάκις μετὰ μεγίστης ἀδιαφορίας ἐρείπια ἀρχαίων φρουρίων ἢ ἄλλων μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, ἵνα λάβωσιν ἐξ αὐτῶν τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὸ ἔργον των ὕλην, ἂν καὶ ὑπάρχει

ἐκεῖ πλησίον ἄλλη ὕλη ἀφθονωτάτη. Ἐννοεῖτε ἐντεῦθεν, ὁποίαν δύναμιν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἀπαιδεύτων ἔχουσι τοιαῦτα παραδείγματα διδόμενα παρ' ἀνδρῶν ἀνηκόντων εἰς ἀνωτέρας ἐν τῇ πολιτικῇ κοινωνίᾳ τάξεις, καὶ πόσον ὀλέθρια ἀποτελέσματα παράγουσι πρὸς τὰς ἀρχαιότητας.

Ἔτι μεγαλητέραν ψυχικὴν θλίψιν ᾐσθάνθη τὸ Συμβούλιον πρὸ μικροῦ, ὅτε κατὰ τὴν ἀνόρυξιν τῶν θεμελίων τῆς Ζαππείου οἰκοδομῆς πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου ἀνεκαλύφθη ἀρχαῖόν τι βαλανεῖον, ἡ δ' ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπεία ἡ φροντίζουσα περὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐβουλεύθη παραδόξως νὰ καταστρέψῃ αὐτὸ ἢ νὰ ἐπενέγκῃ τοιαύτην φθοράν, ὁποία ἤθελε καταστήσῃ τὴν ἀνεύρεσίν του εἰς τοὺς ἀρχαιολογοῦντας ἀνωφελῆ. Τὸ ῥηθὲν μνημεῖον εἶναι τὸ μόνον μέχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἀνευρημένον, ἐξ οὗ δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς, τὴν διαίρεσιν καὶ διάθεσιν τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν βαλανείων· διότι, ἂν καὶ φαίνεται ᾠκοδομημένον ἐπὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων, ᾠκοδομήθη ὅμως ἀδιστάκτως ὑπ' ἀρχιτέκτονος Ἕλληνος καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα προϋπαρχόντων τότε ἑλληνικῶν βαλανείων. Ἔπρεπεν ἄρα καὶ διὰ τοῦτον μόνον τὸν λόγον νὰ τηρηθῇ ἄθικτον· ἀλλὰ προσετέθη καὶ ἄλλος λόγος, ὁ ἑξῆς· Ἐάν τις ἀναγνώσῃ μετὰ προσοχῆς τὴν μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Λουκιανοῦ εὑρισκομένην περιγραφὴν ἀρχαίου τινὸς βαλανείου, οἰκοδομηθέντος ὑπὸ Ἱππίου τινὸς ἀρχιτέκτονος, ἔπειτα παραβάλῃ αὐτὴν πρὸς τὸ νῦν ἀνακαλυφθέν, εὑρίσκει τινὰ τεκμήρια, ἐξ ὧν φαίνεται πιθανὴ ἡ τούτου καὶ ἐκείνου ταὐτότης. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἔκρινε καθῆκον ἑαυτοῦ νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο, ἵνα σώσῃ τὸ κινδυνεῦον ἀρχαῖον ἐκεῖνο μνημεῖον. Καὶ ἐλυπήθη μὲν μεγάλως ἀναγκασθὲν νὰ ἀπεναντιωθῇ πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπείαν τὴν συνισταμένην ἐξ ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους ἐτίμα

εἰλικρινῶς καὶ τιμᾷ, δὲν ἐδίστασεν ὅμως νὰ προτιμήσῃ παντὸς ἄλλου λόγου τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου καὶ τὸ συμφέρον τῆς ἐπιστήμης. Ἐπέτυχεν ἆρα τοῦ σκοποῦ; Τοῦτο εἶναι ἄδηλον ἔτι· διότι μεγαλη κατὰ δυστυχίαν εἶναι ἡ ἐπιμονή τινων καὶ ἡ ἀντενέργεια, μεγάλη δὲ καὶ ἡ ἀδιαφορία τῶν πολιτῶν πρὸς ὅσα δὲν ὑπισχνοῦνται ἄμεσον ὑλικὴν ὠφέλειαν. Ὅ,τι ὅμως καὶ ἂν πραχθῇ, Κύριοι, τὸ ὑμέτερον Συμβούλιον μένει ἀκατάκριτον καὶ ἀνεύθυνον· ἡ δὲ παρά τε τῶν ὁμογενῶν καὶ ἀλλογενῶν καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι μομφὴ καὶ κατάκρισις θέλει βαρύνει βεβαίως ἐκείνους, οἵτινες οὔτε τὸν ἀρχαιολογικὸν νόμον ὑπ' ὄψιν λαμβάνοντες τὸν ἀπαγορεύοντα ῥητῶς οἱανδήποτε βλάβην τῶν ἀρχαίων μνημείων, οὔτε τὰ ὀλέθρια παρεπόμενα, ἅτινα θέλει ἔχει καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τὸ παράδειγμα τῆς ὑπ' αὐτὰς τὰς ὄψεις τῆς Κυβερνήσεως πανδήμου παραβάσεως τοῦ ἀρχαιολογικοῦ νόμου καὶ τῆς φθορᾶς ἀξιολόγου μνημείου τῆς ἀρχαιότητος, ἔπραξαν αὐτοὶ ἢ συνεχώρησαν εἰς ἄλλους νὰ πράξωσι τὸ κακόν. Τὸ κακόν; θέλουσιν ἴσως ἀναφωνήσῃ τινὲς ἐνταῦθα. Ποῖον κακὸν πράσσουσιν οἱ ὀλιγωροῦντες τῶν ἀθλίων λειψάνων ἀρχαίου βαλανείου, εἰς οὐδὲν ἔτι χρησίμου, ἵνα ἀνεγείρωσιν ἐκεῖ δαπάνῃ τοῦ ἀειμνήστου τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτου Εὐαγγέλου τοῦ Ζάππα μέγα καὶ λαμπρὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα χρησιμώτατον οἰκοδόμημα, ὡρισμένον εἰς τὴν κατὰ τετραετίαν γενησομένην ὀλυμπιακὴν τῆς ἐν Ἑλλάδι βιομηχανίας ἔκθεσιν, ἐξ ἧς προσδοκᾶται μεγίστη ὠφέλεια; Τῷ ὄντι τοιαῦτα τῶν ἡμετέρων τινὲς ἀντιλέγουσιν, ὁμοίους μὲν λόγους προφέροντες, ἀλλ' οὐχὶ ἐξ ὁμοίας φρενός. Διότι οἱ μὲν αὐτῶν οὐδόλως ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἀληθὲς τῆς πα-

τρίδος συμφέρον, ὅπερ εἶναι ἀπὸ τῆς τιμῆς αὐτῆς καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ἐπιστήμης ἀχώριστον, ἀλλὰ πλήρεις οἰήσεως καὶ θρασύτητος ἀρέσκονται νὰ στρέφωσιν ἀπαύστως τὴν ἀχάλινον γλῶσσάν των ἐπαινοῦντες ἢ ψέγοντες πάντα κατά τι στιγμιαῖον ἑαυτῶν συμφέρον ἢ κατὰ τὴν τυχαίαν των ἑκάστοτε ὄρεξιν, ἀποφαινόμενοι δὲ τόσον ἑτοιμότερον περὶ τῶν πραγμάτων, ὅσον ὀλιγωτέραν γνῶσιν ἔχουσιν ἐκείνου, περὶ οὗ ἀποφαίνονται. Οὗτοι ἐτόλμησαν ἤδη καὶ νὰ γράψωσι περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἔν τισιν ἐφημερίσι τῶν Ἀθηνῶν ψευδῆ τινα καὶ ἀβέλτερα, πλήρη ἀλογίας καὶ ἀδικίας, πρὸς ἃ τὸ Συμβούλιον ἔκρινε καὶ κρίνει ἀνάξιον ἑαυτοῦ νὰ ἀποκριθῇ. Ἄλλοι δὲ πλειότεροι τῶν ῥηθέντων καὶ πρὸς αὐτοὺς ὅλως ἀνόμοιοι ἀποβλέπουσι μὲν εἰλικρινῶς πρὸς τὸ ἀληθὲς τῆς πατρίδος συμφέρον, ἀλλὰ κατὰ πλάνην τινὰ φυσικὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπιπολαίως ἢ ἐκ μιᾶς μόνης ὄψεως θεωροῦντα τὰ πράγματα πιστεύουσιν ἀληθῶς ὅτι ἡ ἀρχαιολογικὴ ἀξία τοῦ ἀνευρεθέντος ἀρχαίου βαλανείου εἶναι τόσον μικρὰ συγκρινομένη πρὸς τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, ἣν ὑπισχνεῖται εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἡ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ε. Ζάππα ἵδρυσις τῶν νέων ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ὥστε εἶναι εὔλογον νὰ προτιμηθῇ αὕτη ἐκείνης· ἡ δὲ προτίμησις ταύτης ἀπαιτεῖ ἀναγκαίως τὴν φθορὰν τοῦ ἀνακαλυφθέντος μνημείου. Τοὺς τοιούτους ὁμογενεῖς τοὺς ἀξίους πάσης παρ' ἡμῶν τιμῆς ὀφείλομεν νὰ ἐξαγάγωμεν διὰ βραχέων ἀπὸ τῆς πλάνης.

Δὲν προτιθέμεθα, Κύριοι, νὰ λύσωμεν ἐνταῦθα τὸ ζήτημα, ἂν ἡ πνευματικὴ ὠφέλεια ἡ ἐκτεινομένη εἰς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἀεὶ διαμένουσα εἶναι προτιμοτέρα, ἢ μή, τῆς μόνον εἰς μερίδα τινὰ ἀνθρώπων καὶ εἰς δεδομένας τινὰς περιστάσεις περιοριζομένης ὑλικῆς ὠφελείας. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν συζήτησις εἶναι ἐνταῦθα ὅλως περιττή· τότε δὲ μόνον ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαία,

ὅταν ἤθελε δειχθῇ ἀδύνατος ἡ εἰς πάντας ἡμᾶς ὁμοίως ἐπιθυμητὴ οἰκοδομὴ τοῦ Ζαππείου χωρὶς τῆς καταστροφῆς ἢ φθορᾶς τοῦ ῥηθέντος ἀρχαίου μνημείου· διότι τότε μόνον ἤθελε παραστῇ ἡ ἄφευκτος χρεία νὰ ἀποφασισθῇ, πότερον τῶν δύο κακῶν εἶναι μικρότερον καὶ ἑπομένως προτιμητέον· ἡ ματαίωσις τόσον εὐεργετικῆς διατάξεως, ὅσον εἶναι ἡ τοῦ ἀειμνήστου Ε. Ζάππα, ἢ ἡ φθορὰ ἀξιολόγου διὰ τὸ εἶδός του ἀρχιτεκτονικοῦ λειψάνου τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ὁποῖον ἐν Ἑλλάδι ἕτερον δὲν ὑπάρχει. Ἀλλὰ νῦν εὑρισκόμεθα ἆρα ἐν ἀνάγκῃ τοιαύτης μεταξὺ δύο κακῶν ἀφεύκτου ἐκλογῆς; Δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἐν Ἀθήναις τόπος ἁρμόδιος εἰς οἰκοδομὴν τοῦ Ζαππείου; Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κτισθῇ τοῦτο ὀλίγα βήματα μεσημβρινώτερον, ἢ ἐγγὺς τοῦ σταδίου ἐν τῷ παλαιῷ λαχανοκήπῳ τῶν ἀνακτόρων; Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μετατοπισθῇ ὀλίγα βήματα δυσμικώτερον περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου κεῖται ἡ οἰκοδομὴ τῆς κατὰ τὸ ͵αωο' ἔτος ὀλυμπιακῆς ἐκθέσεως; Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας Συμβούλιον, ἐπιθυμοῦν νὰ μὴ προξενηθῇ βλάβη τις εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἄποψιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπιείου Διός, ἐγνωμοδότησεν εὐλόγως νὰ μὴ κτισθῇ περὶ τὸν ῥηθέντα τόπον τὸ Ζάππειον· ἀλλὰ, διδομένης ἀναγκαίας αἱρέσεως μεταξὺ δύο κακῶν, τῆς φθορᾶς τοῦ ἀρχαίου μνημείου, ἢ τῆς γενησομένης βλάβης εἰς τὴν ἄποψιν τοῦ Ὀλυμπίου, πιθανὸν ὅτι θέλει προτιμηθῇ ὑπ' αὐτοῦ τὸ δεύτερον οὐχὶ ὡς καλὸν, ἀλλ' ὡς κακὸν μικρότερον. Ἀλλὰ κραυγασίδαι τινὲς τῶν Ἀθηνῶν διαδίδουσιν, ὅτι ὁ κύριος Κωνσταντῖνος Ζάππας, ὁ ἀγαθὸς ἀνεψιὸς τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτου, ὁ ἄξιος κληρονόμος τῆς φρονήσεως καὶ φιλοπατρίας τοῦ θείου του, ἀποδοκιμάζων πᾶσαν τοῦ τόπου μεταβολὴν ἐπιμένει εἰς τὸν προεκλεχθέντα. Ἡμεῖς δὲν πιστεύομεν τοῦτο· διότι ἀντιβαίνει εἰς τὴν ὑψηλὴν ἔννοιαν, ἣν περὶ τῆς συνέσεως, τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς ἁγνῆς

φιλοπατρίας τοῦ ἀνδρὸς ἔχομεν. Ἐὰν δὲ κατὰ δυστυχίαν εὑρέθησαν ἄνθρωποι, οἵτινες ἐλύπησαν καὶ ἠρέθισαν τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, ἐμψιθυρίσαντες εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ μάταια καὶ ψευδῆ, καθῆκον τῶν ἐντίμων μελῶν τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπείας ἦτο καὶ εἶναι νὰ γράψωσιν ὅσον ταχύτερον πρὸς τὸν ἄνδρα, νὰ παραστήσωσιν εἰς αὐτὸν τὰ πράγματα ἐκ τῆς ἀληθοῦς αὐτῶν ὄψεως, νὰ διασκεδάσωσι πᾶσαν τῆς διανοίας του ὑποψίαν καὶ τῆς καρδίας του λύπην καὶ πείσωσιν αὐτὸν νὰ θεωρῇ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀρχαίου βαλανείου οὐχὶ ὡς κώλυμα τῆς φιλαγάθου προθέσεως τοῦ μακαρίτου θείου του, ἀλλ' ὡς εὐτύχημα, ἐξ οὗ δύναται ὁ ἀνεψιὸς νὰ ὠφεληθῇ ἵνα καταστήσῃ τὴν μνήμην τοῦ τε θείου του καὶ ἑαυτοῦ λαμπροτέραν καὶ εὐλογητατέραν ἐν τῇ Ἑλλάδι. Τῷ ὄντι, ἐὰν ὁ κύριος Κωνσταντῖνος Ζάππας ἀποφασίσῃ νὰ δαπανήσῃ περὶ τὰς τριάκοντα χιλιάδας δραχμῶν, ἵνα τὸ ἀνευρεθὲν ἀρχαῖον μνημεῖον ἀνακαλυφθῇ καθ' ὅλην του τὴν ἔκτασιν, καθαρισθῇ, περιφραχθῇ διὰ σιδηρῶν κιγκλίδων καὶ ἐκτεθῇ εἰς τὴν θέαν τῶν φιλοθεώρων καὶ τὴν μελέτην τῶν φιλαρχαίων, θέλει παρασκευάσῃ εἴς τε τὸν θεῖόν του καὶ εἰς ἑαυτὸν μνήμην προσφιλεστέραν μὲν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἐπαινετὴν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀλλοδαποῖς φιλαρχαίοις. Ἐξ ἐναντίας, ἐὰν πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ Ζαππείου, φθαρῇ χωρὶς ἀνάγκης τὸ ἀρχαῖον μνημεῖον, ἡ πρὸς τὴν πατρίδα εὐεργεσία τοῦ ἀειμνήστου Ζάππα θέλει ἀποβάλει μέγα τῆς ἀξίας της μέρος. Εὑρίσκονται δὲ καὶ θέλουσιν εὑρεθῇ πάντοτε καὶ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ πολλοί, καὶ οὗτοι οὔτε παράλογοι οὔτε ἄσημοι, προτιμῶντες τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρχαίου μνημείου παρὰ τὴν ἐκ τῆς Ζαππείου οἰκοδομῆς προερχομένην ὠφέλειαν. Ἐκ τῶν ῥηθέντων ἐξάγεται, ὅτι ὁ ἀξιότιμος κύριος Κωνσταντῖνος Ζάππας ὀφείλει νὰ φροντίσῃ ἵνα ἡ τοῦ ἀειμνήστου θείου του πρὸς τὴν πατρίδα ἀγαθουργία μείνῃ καθαρὰ καὶ παντὸς κακοῦ ἄμικτος. Ταῦτα πάντα ἤθελε γράψῃ

πρὸς τὸν κ. Κ. Ζάππαν αὐτὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ἐὰν δὲν ὑπώπτευεν ὅτι ἡ πρᾶξίς του ἤθελε παρεξηγηθῇ ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπείας καὶ θεωρηθῇ ὡς ἀνάμιξις τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου εἰς τὰ καθήκοντα αὐτῆς· διὸ ἐκρίθη καλὸν νὰ δηλωθῇ μέν, ὅπου προσῆκεν, ἡ γνώμη ἡμῶν, νὰ ἀφεθῇ δὲ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιτροπείαν πᾶσα περαιτέρα ἐνέργεια.

Ἐκ τῶν ῥηθέντων μανθάνετε, ἀξιότιμοι συνέταιροι, ὅτι τὸ Συμβούλιον, εἰς ὃ διὰ τῆς ὑμετέρας ψήφου ἀνεθήκατε τὰ τῆς Ἑταιρίας, οὐδαμῶς ἠμέλησε τοῦ σπουδαιοτάτου τῶν ἔργων αὐτῆς, ἤτοι τῆς συντηρήσεως τῶν ἀρχαίων μνημείων, ἀλλ' ἔπραξε καὶ ὑπὲρ ταύτης πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο· διὸ παρίσταται σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν πλῆρες τοῦ θάῤῥους ἐκείνου, ὅπερ παρέχει εἰς αὐτὸ ἡ συνείδησις τῆς κατὰ δύναμιν πληρώσεως τοῦ καθήκοντός του. Ἐὰν δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ πανταχοῦ ὅ,τι ηὔχετο, αἰτία εἶναι ἡ ἀξιοκατάκριτος ἀδιαφορία καὶ ἀμέλεια τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὀργάνων τῆς Κυβερνήσεως, ὧν πολλοὶ οὐδ' ἐνθυμοῦνται, ἂν ὑπάρχει νόμος ἀρχαιολογικὸς ἀπαγορεύων καὶ τιμωρῶν πᾶσαν τῶν ἀρχαιοτήτων φθοράν. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἀνάγκη πᾶσα, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπον, νὰ μὴ περιμένωσι τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας παρὰ μόνου τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου τὴν διάσωσιν καὶ συντήρησιν τῶν πολλαχῶς καὶ πολυτρόπως ὁτὲ μὲν ἐξ ἀμαθείας, ἄλλοτε δὲ ἐξ ἀναισθησίας πρὸς τὰ καλὰ καὶ ἄλλοτε ἐξ αἰσχροκερδείας ἐπιβουλευομένων ἀρχαιοτήτων, ἀλλὰ νὰ ἑνώσωσι πάντες τὰς δυνάμεις των πρὸς τὸν αὐτὸν ἱερὸν σκοπὸν καὶ ἐπιτείνωσι πρὸς ἔφιξιν αὐτοῦ τὴν σπουδὴν καὶ τὸν ζῆλόν των. Ναί, Κύριοι· ἂς σπουδάζωμεν πάντες, πανταχοῦ καὶ πάντοτε νὰ ἐμπνέωμεν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν διά τε λόγου καὶ παραδείγματος τὸ προσῆκον σέβας πρὸς τὰ σεμνὰ λείψανα τοῦ βίου τῶν ἡμετέρων προγόνων καὶ τὴν πρέπουσαν

φιλοτιμίαν εἰς διατήρησιν αὐτῶν ἐν τῇ πατρῴᾳ γῇ. Ἂς σπουδάζωμεν νὰ ἐμπνέωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους συμπολίτας δικαίαν καταφρόνησιν καὶ ἀποστροφὴν πρὸς τοὺς ἀσεβεῖς ἐκείνους, οἵτινες καταπατοῦντες τὸν νόμον φθείρουσι τὰ ἀρχαῖα ἢ αἰσχρῶς παρεμπορεύονται αὐτά, γυμνοῦντες τὴν πατρίδα των ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου της κόσμου. Πιθανῶς ἤθελε συντελέσῃ πλειότερον εἰς τὸν ῥηθέντα σκοπὸν καὶ ἄλλο τι μέσον· ἐὰν δηλαδὴ τὸ Συμβούλιον ἤθελε φροντίσῃ ά. νὰ σημειοῖ ἐν καταλόγῳ τὰ ὀνόματα ἐκείνων, περὶ ὧν ἤθελε πληροφορηθῇ ὅτι καταπατοῦσι τὸν ἀρχαιολογικὸν νόμον, ἢ ὅτι ἐπιτετραμμένοι τὴν τήρησιν αὐτοῦ συγχωροῦσιν εἰς ἄλλους τὴν καταπάτησιν· β΄. νὰ δημοσιεύῃ αὐτὰ διὰ τοῦ τύπου ἑκάστοτε, μάλιστα δὲ ἐν ταῖς ἐτησίαις τῆς Ἑταιρίας συνελεύσεσι καὶ παραδίδῃ αὐτὰ εἰς τὴν ἐξουδένωσιν καὶ ἀποστροφὴν ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἀφίνομεν νὰ σκεφθῇ καὶ πράξῃ τὰ προσήκοντα τὸ ἐκλεχθησόμενον νέον Συμβούλιον.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω ἔκθεσιν τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς·

Κύριοι,

Τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐνιαυσίων ἔργων τῆς Ἑταιρίας προτάσσομεν κατ' ἔθος τὰ περὶ τῶν ἑ τ α ί ρ ω ν τῶν παρεχόντων τὰ μέσα δι' ὧν τελοῦνται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων ἔργα. Ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ἐνεγράφησαν νέοι ἑταῖροι, ἐκ τῶν τῆς πόλεως ταύτης κατοίκων ἢ ἀλλαχόθεν, δώδεκα. Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ μητρῴῳ ἐγγεγραμμένων ἀπεβίωσαν, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, ἕνδεκα. Σ υ ν δ ρ ο μ ὴ ν δὲ κατέβαλον ἐν-

τὸς τοῦ ἔτους ἑκατὸν ἑβδομήκοντα καὶ εἷς, καὶ δὴ 99 μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις, ὄντων περίπου διακοσίων, 12 δὲ ἐκ τῶν πολλῶν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου, 60 δὲ ἐκ τῶν πολὺ πλειόνων τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Τὰ ὀνόματα τῶν συνδραμόντων καὶ τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς ἑνὸς ἑκάστου θέλουν δημοσιευθῇ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ταύτης.

Ἐν γένει δὲ περὶ τῶν συνδρομῶν τῶν ἑταίρων καὶ τῶν ἄλλων τοῦ ἔτους εἰσπράξεων θέλει ἐκθέσει τὰ προσήκοντα ὁ ταμίας μετ' ὀλίγον, ἡμεῖς δὲ ἐξαίρομεν ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα τῶν πρὸς τὴν ἑταιρίαν ἐλευθεριωτέρων, Ὁ ἐν Πετρουπόλει Ἰω. Κοντογιαννάκης ἔδωκε δρ. 1130, ὁ ἐν Γαλαζίῳ Εὐαγγελινὸς Κωνσταντινίδης δρ. 227, ὁ ἐν Τεκουτσίῳ τῆς Ῥωμουνίας Ἰω. Γεωργιάδης 136, ὁ Δρυϊνουπόλεως μητροπολίτης Ματθαῖος δρ. 119, ὁ ἐνταῦθα Ἑνρ. Σχλίεμανν δρ. 115. Εἶναι δὲ καὶ δύο κοινὰ ἤτοι σωματεῖα καταταχτέα ἐν τοῖς ἐλευθερίοις, τὸ ἡμέτερον Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον διὰ δραχμῶν 1000 καὶ ὁ δῆμος Ἑρμουπολιτῶν διὰ δρ. 200. Μία δὲ ἔκτακτος προσφορὰ ἐγένετο δρ. 215 παρὰ τῶν κρινάντων τὸ ἐφετεινὸν Οἰκονόμειον διαγώνισμα, οἵτινες τὴν ὡρισμένην αὐτοῖς ἀμοιβὴν προσήνεγκαν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἐπιτρόπων τῆς Ἑταιρίας οἱ ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ἐνεργήσαντες προθύμως καὶ διὰ τοῦτο ἄξιοι τῆς ἡμετέρας εὐγνωμοσύνης εἶναι δύο, ὁ ἐν Καλκούττᾳ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνὸς Παπασπυρόπουλος καὶ ὁ ἐν Γαλαζίῳ ἔμπορος Εὐαγγελινὸς Κωνσταντινίδης.

Ἔργα δὲ ἀρχαιολογικά, εἰς ἃ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰσπραχθέντων ἐδαπανήθη, εἶναι τὰ ἑξῆς.

Πρῶτον ἀνασκαφαί. Δι' ὅλου τοῦ ἔτους, ἐκτὸς μικρῶν διαλειμμάτων, ἐξηκολούθησεν ἐνταῦθα ἡ ἀνασκαφὴ ἡ ἀπὸ πέρυσι γινομένη πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Διπύλου, κατὰ

τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς πόλεως. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην ἀπήντησε τὸ Συμβούλιον, ὡς πάντοτε, μεγάλας δυσκολίας, καὶ ἕνεκα τούτων μετήχθησαν οἱ σκαφεῖς ἡμῶν δὶς καὶ τρὶς ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἄλλο μέρος τοῦ ἐκεῖ ἀνασκαψίμου χώρου. Αἱ δυσκολίαι προήρχοντο ἢ ἐξ ὁδοῦ τινος αὐτόθι κεχαραγμένης καὶ θεωρουμένης κάπως χρησίμου, ἢ ἐξ ἰδιωτικῶν ἀγρῶν ἀκόμη ἀνεξαγοράστων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ἐξ ὑπογείως τεθειμένων ἐκεῖ σωλήνων καὶ ἀγωγῶν φωταερίου καὶ ὑδάτων. Μίαν τῶν δυσκολιῶν τούτων εὐχαρίστως ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἦρεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, εὐθὺς ἅμα τὸ Συμβούλιον ἀπετάθη πρὸς αὐτήν. Κατηργήθη δηλ. χάριν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν ὁδός τις μικρὰ καὶ πλαγία πρὸς βοῤῥᾶν τοῦ δυτικοῦ ἄκρου τῆς Ἑρμαϊκῆς, καὶ ἐσκάψαμεν ἐκεῖ ὅπως ἠθέλομεν. Ἄλλου δὲ κωλύματος, τοῦ προερχομένου ἐκ τοῦ αὐτόθι παλαιοῦ μὲν ὁπωσοῦν, ὄχι δὲ καλῶς ἐκτισμένου ὑδραγωγείου τῆς ἁγ. Τριάδος, ὑπεσχέθη ἡμῖν τὴν ἄρσιν ἡ Κυβέρνησις καὶ τὴν διέταξεν ἤδη, ἀλλὰ δὲν ἐξετελέσθη εἰσέτι. Ἐλπίζομεν δὲ, καθ' ἣν ἐλάβομεν ὑπόσχεσιν, ὅτι καὶ τῶν σωλήνων τοῦ φωταερίου θέλει διαταχθῇ προσεχῶς ἡ μετατόπισις, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ γραμμὴ αὕτη τῶν σωλήνων ἤχθη πρὸ ἐτῶν τινῶν δι' ἀγρῶν ἢ οἰκοπέδων, παρὰ τὰ κεκανονισμένα. Ὄχι δὲ μικρὰν ἐνόχλησιν ἐπροξένησε τῇ ἀνασκαφῇ καὶ εἰς ἔξοδα σημαντικὰ ὑπέβαλε τὴν Ἑταιρίαν καὶ ὁ αὐτόθι που ἀσκέπαστος ὀχετὸς τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τῆς πόλεως, περὶ οὗ εὐκταῖον ἦτο νὰ ληφθῇ πρόνοιά τις ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἵνα καὶ τῆς πολλῆς δυσωδίας ἀπαλλαχθῶσι τὰ πέριξ καὶ αἱ ἀνασκαφαὶ μὴ διακόπτωνται ἐκεῖ εἰς μεγάλην ἔκτασιν. Ἀλλὰ τὰ κωλύματα τὰ ἄλλα, τὰ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἐκεῖ ἀγρῶν ἢ οἰκοπέδων ἐμβαλλόμενα, εἶναι ἔτι μείζονα τῶν προειρημένων, καὶ, ἐν ὅσῳ δὲν εὐπορεῖ τὸ δημόσιον ταμεῖον, δυσκόλως, φοβούμεθα, θέλουσιν ἀρθῇ. Ἐδῶ ἐχρειάζετο νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπικουρίαν ἡ γενναιότης εὐπόρων ὁ-

μογενῶν, ἵνα παρασκευασθῇ εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἐλεύθερος ὁ τόπος τῶν ἀρχαιολογικῶν ζητήσεων ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐπιστήμης. Διότι ἡ Ἑταιρία ἔχει μὲν ὁπωσοῦν ἐκ τῶν τακτικῶν της πόρων τὰ χρηματικὰ μέσα ἵνα σκάπτῃ καὶ ἀνερευνᾷ, δὲν ἔχει δὲ καὶ τόσα, ὥστε καὶ εἰς ἀγορὰν τόπων, τῶν αὐτῇ ἀναγκαιούντων νὰ δαπανᾷ. Ταῦτα εἴπομεν συντόμως περὶ τῶν κωλυμάτων, ἵνα μικρόν τι κἂν γινώσκῃ περὶ αὐτῶν καὶ τὸ κοινὸν καὶ μὴ νομίζῃ, ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἐξ ἀψικορίας τινὸς καὶ χάριν τοῦ ἐκ τῆς ποικιλίας τερπνοῦ, ἤ, ὅπερ χεῖρον, ἐξ ἀνεπιστημοσύνης, μεταβιβάζει ἑκάστοτε τὰ ἔργα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χωρὶς σχεδίου καὶ σκοποῦ. Νῦν δὲ χωροῦμεν ἐπὶ τὰ ῥητέα περὶ αὐτῆς τῆς ἀνασκαφῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς φανέντων.

Σκοπὸς μὲν τοῦ Συμβουλίου ἦτο,ὡς εἴπομεν,ἡ ἀναζήτησις καὶ εὕρεσις τοῦ Διπύλου, ἢ αὐτοῦ σωζομένου ἔτι ὑπὸ γῆν, ἢ τοὐλάχιστον τῆς θέσεώς του κατά τινα ἀρίδηλον τρόπον,ἐν τῇ γραμμῇ τοῦ δυτικοῦ τῆς πόλεως περιβόλου, ὅστις ἤδη τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν μέρει ἐκεῖ ἀναφανεὶς ὅπου ἀνεφάνη,εἶχε καλῶς ἀναιρέσει διὰ τῶν πραγμάτων τὰς εἰκασίας τῶν εὐχερῶς πάνυ τοπογραφούντων ξένων, οἵτινες κατὰ καιροὺς ἐπιφαινόμενοι ὡς κομῆται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀξιοῦσι νὰ πιστεύωνται ὡς ἄλλα Πυθικὰ μαντεῖα περὶ τῶν ἀνερευνήτων ἐγκάτων τῆς γῆς. Ὁ δὲ ἡμέτερος σκοπὸς ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐντελῶς δὲν ἐπετεύχθη εἰσέτι. Ἐφάνη μέν τι ἄνοιγμα κατὰ τὴν εὐλόγως νῦν ὑποτιθεμένην τοῦ Διπύλου θέσιν, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ κρηπιδώματα τετράγωνα μεγάλα οἷον πύργων, ἀφ' ὧν πρὸς βοῤῥᾶν τε καὶ νότον συνεχίζεται ἡ τοῦ περιβόλου γραμμή, ἀλλ' οὔτε τὰ κρηπιδώματα ταῦτα, καί περ καλῶς ἐκτισμένα, εἶναι ὅλως ὅμοια τὴν κατασκευὴν ἢ ἀκριβῶς παράλληλα, καὶ ὁ ἐν τῷ μεταξὺ χῶρος,ὡς καὶ ὁ πρὸς βοῤῥᾶν τοῦ ἑτέρου ἐξ αὐτῶν, τοῦ βορείου, εἶναι εἰσέτι κεχωσμένος ὑπὸ πολλῶν χωμάτων καὶ ἐπιπροσθεῖται ὑπὸ τῶν προμνημονευθεισῶν δύο

γραμμῶν τοῦ φωταερίου καὶ τοῦ ὑδραγωγείου, δι' ὃ ἄδηλον μένει ὅ τι ἐκεῖ ὑποκρύπτεται. Ἐσκάψαμεν δὲ ἱκανῶς περὶ τὸ νοτιώτερον τῶν κρηπιδωμάτων πρός τε τὰ ἔσω καὶ τὰ ἔξω τοῦ ἐκεῖ συνεχοῦς περιβόλου. Καὶ πρὸς τὰ ἔξω μὲν εὕρομεν ἐρχομένην ἀπὸ νότου γραμμήν τινα τοίχου παράλληλον τῷ περιβόλῳ καὶ ἐν ἀποστάσει 5 μέτρων ἀπ' αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἄκρου αὐτῆς τοῦ βορείου βάθρον μέγα λίθου λευκοῦ, σχήματος τετραγώνου ἐπιμήκους, ὅπερ, ἐπειδὴ εἶναι κολοβὸν ἄνω, ἄδηλον μένει πρὸς τίνα ἣν χρῆσιν ὡρισμένον, πιθανῶς δὲ ἀνεῖχέ ποτε καθημένην ἐπὶ ἕδρας μορφὴν ἢ καὶ ἔφιππον. Πρὸς δὲ τὰ ἔσω τοῦ περιβόλου ἀνεφάνησαν τοῖχοί τινες κοινῆς οἰκοδομίας, ὡσάν τινα διαχωρίσματα αὐλῶν μικρῶν καὶ οἰκήσεων, εἷς ὅμως τοῖχος, παχὺς καὶ μεγαλόλιθος καὶ ἀρκετὰ κανονικῶς ἐκτισμένος τοὺς δύο κατωτάτους δόμους, ἐφάνη χωρῶν πρὸς τὰ ἔσω τῆς πόλεως, ἄδηλον πόσον· οὗτος δ' ἔχει κατωτάτω μίαν θυρίδα μὲ παχείας σιδηρᾶς κιγκλίδας ἐνηρμοσμένας, περὶ ἧς εἰκάζεται, ἐπειδὴ ἔχει τὸν κάτω λίθον κεκοιλωμένον ἐπίτηδες, ὅτι διὰ διέξοδον ὑδάτων κατεσκευάσθη, διελήφθη δὲ σιδηραῖς κιγκλίσιν, ἵνα μὴ διερχόμεναι καὶ στερεαὶ ὕλαι, λίθοι καὶ βῶλοι γῆς, αὐτὴν ἀποφράττωσιν. Ἔτι ἀπεκαλύφθη νοτιώτερον ἐντὸς ἄλλου περιτειχίστου ἀμελέστερον χώρου, ἔχοντος δὲ καὶ ἀτέχνους δύο κλίμακας, κάμινος κεραμέως κτιστή, μὲ ἐπίπεδον τέγος, ἐστηριγμένον καταμεσῆς ἐπὶ στύλου πεποιημένου ἐξ ἐπαλλήλων τροχοειδῶν κεράμων· ἔχει δὲ τὸ τέγος περὶ τὰς 70 τρύπας διεσπαρμένας συμμέτρως καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειάν του.(*). Ἡ κάμινος αὕτη, μόνη τῶν ποτὲ πολλῶν τοῦ εἴδους της ἐν Ἀθήναις διασωθεῖσα, ὅτι ἦτο λυχνοποιοῦ κάμινος καὶ δὴ τῶν μετὰ Χριστὸν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἐγένετο δῆλον ἔκ τε τοῦ πλη-

(*) Αὗται αἱ τρύπαι νῦν δὲν φαίνονται, διότι ἐσκεπάσθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου μὲ χῶμα, ἵνα μὴ τὰς φθείρωσί τινες ἐπιρρίπτοντες λίθους, ἠσφαλίσθησαν δὲ καὶ οἱ τοῖχοι τῆς καμίνου ἔξωθεν μὲ ξερολιθίαν.

σιέςατα αὐτῆς ἀνορυχθέντος πολλοῦ κοκκινοχώματος καὶ ἐξ ὄχι ὀλίγων πηλίνων λύχνων καὶ γυψίνων μητρῶν λύχνων, ἐχόντων τὸ σύμβολον τοῦ σταυροῦ, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν εἶναι τεθεμελιωμένη ἐπὶ τοῦ κατωτάτω στερεοῦ ἐδάφους, ἀλλ' ἐπὶ συμπεφορημένων χωμάτων. Αὐτοῦ που εὑρέθησαν ἄλλα τέ τινα καὶ μία φυσικοῦ μεγέθους κεφαλὴ γυναικεία λίθου λευκοῦ μὲ λεοντῆν καλῶς περιφυομένην εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὰς παρειάς, παριστῶσα πιθανώτατα τὴν βασίλισσαν τῆς Λυδίας Ὀμφάλην, εἰς ἣν ποτε ἐδούλευσεν ὁ ἥρως Ἡρακλῆς. Καὶ ἐπιγραφαὶ δέ τινες εὑρέθησαν αὐτόθι, σχεδὸν πᾶσαι τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἀλλ' οὔτ' ἐξ αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν ἄλλων γλυπτῶν ἢ ἀλλοίων ἀρχαίων ἀντικειμένων συμπέρασμά τι τοπογραφικὸν ἠδυνήθημεν νὰ πορισθῶμεν.(*) Εὑρίσκοντο δὲ τὰ ποικίλα ταῦτα ἀρχαῖα, ὡς ἔτυχεν, ἐν τοῖς χώμασιν ἢ ἐν κτίσμασι μεταγενεστέροις ἐνῳκοδομημένα ὡς ὕλη κοινή. Τῶν τοιούτων κτισμάτων τινά, (εἰ καὶ εἰς βάθος ἱκανὸν τεσσάρων καὶ πέντε μέτρων εὑρεθέντα) κατηδαφίσαμεν καὶ διότι διέκοπτον ἀηδῶς τῇ ὄψει τὴν γραμμὴν τοῦ περιβόλου, ἔξωθεν μάλιστα, καὶ διότι ἐμπεριεῖχον φανερῶς ἀρχαιότερα τεμάχια γλυπτὰ ἢ ἐνεπίγραφα ἅπερ ἔπρεπε νὰ ἐξαχθῶσιν. Ἐπροβαίνομεν δὲ εἰς τὴν καθαίρεσιν μετὰ πολλῆς προφυλάξεως. Καὶ οὕτω μὲν ἐχώρει ἐπὶ πολὺ ἡ ἀνασκαφή, χωρὶς νὰ φανῇ σημαντικώτερόν τι τεκμήριον τοπογραφικόν, ὅτε τὸ Συμβούλιον ἔκρινεν εὔλογον νὰ συνεχίσῃ τὰς περὶ τὸν περίβολον σκαφὰς μὲ τὰς πρότερον γενομένας ἐν τῇ ν ε κ ρ ο π ό λ ε ι τῇ νοτίως τοῦ ἐκκλησιδίου τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι γραμμή τις ἢ μνημάτων ἢ ἄλλων κτισμάτων ἄγουσα κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ τοῦ περιβόλου προμνημονευθὲν ἄνοιγμα ἤ-

(*) Ἐκ δύο μικρῶν ἐνεπιγράφων βωμιδίων, ἐκδοθέντων ἐν τῷ περιοδικῷ Ἀθηναίῳ τοῦ 1872—3, σελ. 395 κ. ἑξ. ἐξάγεταί πως κατ' εἰκασίαν τοιοῦτό τι συμπέρασμα, ἀλλ' ὄχι πολλῆς σημασίας. Ἴδε Ἀθήναιον τοῦ ἔτους 1873 τόμ. β'. φυλλάδ. β'.

θελεν ἀναφανῆ, ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ἀνεφάνη, διότι ἡ γενομένη ὄχι μικρὰ σκαφὴ ἀπὸ τοῦ περιβόλου μέχρι τῶν μνημάτων δὲν ἔγινε καθ' ἣν μάλιστα ἠθέλομεν διεύθυνσιν, ἅτε ὑπαρχόντων ἐν τῷ μεταξὺ ἀγρῶν τινῶν ἰδιωτικῶν,ἀνεξαγοράστων ἔτι, ὡς καὶ τοῦ ὑδραγωγείου. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τοῦ νοτίως τῆς Ἁγ. Τριάδος ἱκανὸν χρόνον διετρίψαμεν σκάπτοντες καὶ ἀναδεικνύοντες μνημεῖά τινα ὄχι ὅλως ἄσημα,(*) ἐπιλιπόντος πάλιν καὶ ἐκεῖ τοῦ ἀνασκαψίμου ἐδάφους, ἐπανήλθομεν εἰς τὸν πρὸς δυσμὰς τοῦ περιβόλου χῶρον,τὴν φορὰν δὲ ταύτην ἠρχίσαμεν τὴν σκαφὴν ὀλίγον βορειότερον,καὶ δὴ κατακτικρὺ τῆς ςήλης τῆς ἐχούσης τὴν ἀπὸ πέρυσι γνωστὴν ἐπιγραφὴν «Ὅρος Κεραμεικοῦ». Ἐκεῖ δὲ μετ' οὐ πολὺ ἀπεκαλύφθη ἄξιος λόγου τοῖχος, παράλληλος μὲν τῷ πρότερον ἀναφανέντι πολυγωνίῳ, ἀπέχων δ' ἐκείνου πρὸς δυσμὰς 5 μέτρα. Τὸ μῆκός του τὸ μέχρι τοῦδε φανὲν εἶναι 38 μέτρων, πάχος δ' ἔχει 4 μέτρων μετὰ καὶ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ γόμου γῆς. Καὶ τῆς μὲν ὄψεώς του τῆς πρὸς τὸν πολυγώνιον τοῖχον βλεπούσης δὲν σώζονται εἰ μὴ οἱ κατώτατοι δύο δόμοι κλιμακικῶς πως διατεθειμένοι, καὶ πολλὰ ὀλίγον ἐξέχουσι τοῦ ἐκεῖ πάλαι πατουμένου ἐδάφους, ὅπερ θὰ ἐχρησίμευεν ὡς ὁδὸς ἐσωτερική,καθ' ἃ δηλοῦται τοῦτο καὶ ἐκ τοῦ αὐτόθι ἐπιπολῆς τῆς γῆς ἱδρυμένου βαθριδίου τῆς στήλης τοῦ Κεραμεικοῦ, ἡ δὲ πρὸς τὰ ἔξω ὄψις εἶναι κανονικώτατα ἐκτισμένη διὰ δόμων ἐχόντων ἐναλλὰξ μείζονας καὶ ἐλάσσονας πλίνθους λίθου τροχμαλοπαγοῦς (conglomerat), καὶ χωρεῖ εἰς βάθος μέτρων 4, ἐφ' ὅσον μέχρι τοῦδε ἐγυμνώθη τῶν χωμάτων. Εἶναι δὲ πρόδηλον, ὅτι ἡ ὄψις αὕτη ἡ καλὴ ἦτο ἀνέκαθεν ὡρισμένη νὰ φαίνηται, διότι τὸ ἔξω τῆς πόλεως πρὸς δυσμὰς ἔδαφος θὰ ἦτο τὸ πάλαι πολὺ ταπεινὸν,ἐν

(**) Ἴδε λεπτομερείας τινὰς περὶ τούτων ἐν τῷ «Ἀθηναίῳ» τοῦ 1872—3, σελ. 395 κ. ἑξ.

ῷ καὶ κτίσματα ἄλλα κοινὰ ὑστέρων χρόνων ὑψοῦντο, ὧν τινα καὶ νῦν εὑρέθησαν σωζόμενα. Ὁ τοῖχος οὗτος ἔχει ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἄνωθεν δόμου κατά διαστήματα σύμμετρα μείζονάς τινας λίθους, οἷον διατόνους, ἐξέχοντας δὲ πρὸς τὰ ἔξω καὶ πρὸς τούτοις ηὐλακωμένους, ἵνα ἐκρέῃ δι' αὐτῶν ὕδωρ, πιθανῶς τὸ ἐρχόμενόν ποτε ἀπὸ τῆς ἔσω ὁδοῦ, ἤτοι τοῦ, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, πατουμένου ἐδάφους, τοῦ μεταξὺ τῶν δύο τοίχων. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τοίχου ἔτι εὑρέθησαν κατὰ διαστήματά τινα ὁπωσοῦν σύμμετρα, καὶ τέσσαρα κιόνων τύμπανα ὀρθὰ, ὕψους μόλις ἑνὸς μέτρου (διότι εἶναι νῦν ἀποκεκρουσμένα ἄνω)· κατασκευῆς δὲ κακῆς καὶ ἀνομοίας καὶ λίθου ὄχι τοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐδὲ τεθεμελιωμένα ἦσαν ἀραρότως τὰ τύμπανα ταῦτα, ὅτε εὑρέθησαν, ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ εὑρέθησαν ὀρθὰ καὶ ἐν γραμμῇ καὶ ἐν συμμέτρῳ τινὶ ἀποστάσει, ἐκρίθη εὔλογον νὰ τ' ἀφήσωμεν κατὰ χώραν, ἀφοῦ τὰ ἐγυμνώσαμεν τῶν πέριξ χωμάτων καὶ ἐδείξαμεν, ὅτι βαίνουσιν ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου δόμου τοῦ τοίχου. Ὁ τοῖχος οὗτος, λέγομεν νῦν, κατὰ τὸ σύνολόν του βλεπόμενος ἔξωθεν εἶναι βεβαίως πολὺ σοβαρώτερος τοῦ ἔσω πολυγωνίου, καὶ θεωρητέος ὡς τὸ κάλλιστον ἡμῶν ἐφετεινὸν εὕρημα καὶ ἄξιος τῶν χρόνων τοῦ Δημοσθένους καὶ Λυκούργου. Εἷς μάλιστα τῶν ἡμετέρων ἐν τῷ συμβουλίῳ συναδέλφων εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς προσέξας εἰς τὰς διαστάσεις αὐτοῦ καὶ εὑρὼν τινας αὐτῶν ὁμοίας μὲ τὰς μνημονευομένας ἐν τῇ γνωστῇ μεγάλῃ ἐπιγραφῇ τῶν Ἀθηναϊκῶν τειχῶν, τῇ ἐκ τῶν χρόνων τῆς διοικήσεως τοῦ Ἅβρωνος, υἱοῦ τοῦ Λυκούργου, εἴκασεν ὅτι ἔχομεν πιθανῶς ἐνώπιόν μας λείψανα ἐπιφανῆ τῶν τότε ἐπισκευασθέντων καὶ συμπληρωθέντων τειχῶν τοῦ ἄστεως καὶ τοῦ Πειραιῶς, καὶ ἰδίως ἐθεώρησε τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τοῦ πολυγωνίου τοίχου καὶ τοῦ νῦν ἀποκαλυφθέντος ὡς τὴν ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἐπιγραφῇ ἀναφερομένην ἐστεγασμένην πάροδον τοῦ κύκλου τοῦ περὶ τὸ ἄστυ. Εὐχόμενοι, ἡ καλὴ αὕτη εἰκασία νὰ ἐπιβεβαι-

ωθῆ ἐκ τῆς περαιτέρω προόδου τῆς ἀνασκαφῆς, προβαίνομεν εἰς τὴν διήγησιν καὶ λέγομεν, ὅτι τοὺς τελευταίους τούτους δύο μῆνας ἐσκάπτομεν πέραν τοῦ ὀχετοῦ τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων ἤτοι πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς τοῦ πέρυσιν παρ' αὐτὸν τὸν ὀχετὸν ἀνακαλυφθέντος κρηπιδώματος πύργου, θέλοντες νὰ ἴδωμεν, πῶς χωρεῖ ἐκεῖ ὁ περίβολος περαιτέρω, κατ' εὐθεῖαν ἔτι πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς, ἢ κάμπτει ἤδη ἀμέσως πρὸς ἀνατολάς;(*) Ἀλλ' ἂν καὶ ἱκανῶς ἐσκάψαμεν καὶ ἐφθάσαμεν ἤδη τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς ποτὲ μεγάλης Στακτοθήκης, δὲν εὕρομεν εἰσέτι ἐναργῆ τὴν συνέχειαν τοῦ περιβόλου, ἄλλο δέ τι ἡμῖν ἐκεῖ ἐνεφανίσθη, τετράγωνος βάσις βάθρου εὐμεγέθης καὶ εὐπρόσωπος, ἔχουσα ἐπὶ στερεῶν θεμελίων κρηπῖδα πωρίνην περιθέουσαν τὰς τρεῖς πλευρὰς ἐν εἴδει βαθμίδος, εἶτα δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐκ λίθου Ὑμηττείου ἐπίσης περιθέοντα βαθμιδοειδῶς καὶ ἔτι ἀνωτέρω τὴν κυρίως βάσιν ἐκ λίθου λευκοῦ ἀρχιτεκτονικῶς κεκοσμημένην κυματίοις· καὶ ἐδῶ τελευτᾷ τό ὑπάρχον εἰς ἐπίπεδον, ἔχον ἐν μέσῳ κοιλότητα ἐπιμήκη τετράγωνον, λείπει δὲ ὅλως ὁ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ποτὲ βεβαίως ὢν κυβικὸς ὄγκος, ὃ εἴτε μνημεῖον ἐπιτάφιον ἀποτελῶν(**) εἴτε ἀνέχων ἀνδριάντα τινὰ μέγαν τιμητικόν. Ἴσως δ' ἐκ τούτου τοῦ νῦν λείποντος ὄγκου εἶναί τινες ὑπερμεγέθεις πλάκες λίθου λευκοῦ, τὰς ὁποίας εὑρόντες ἡμεῖς ἀτάκτως κτισμένας πρὸς τῇ νοτίῳ πλευρᾷ

(*) Πρὸς ἀνατολὰς εἴχομεν σκάψει ἤδη πρότερον ἡμέρας τινὰς, ἀκολουθοῦντες πρὸς τὰ ἄνω τὴν κοίτην τοῦ ὀχετοῦ, ἀλλ' ὄχι βαθέως οὐδ' εἰς πλάτος ἱκανὸν, διότι κυρίως νὰ κανονίσωμεν ὀλίγον τὸν ὀχετὸν αὐτὸν ἐσκοπεύομεν πρὶν κτίσωμεν τὸ ἡμικύκλιον πρόχωμα αὐτόθι τὸ νῦν ὁρώμενον. Εὕρομεν δὲ κατὰ ταύτην τὴν σκαφὴν κοινούς τινας τοίχους οὓς κατηδαφίσαμεν καί τινα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐσκορπισμένα ἀρχαῖα γλυπτὰ μάρμαρα, ἐν οἷς καὶ ἓν ἀνεστραμμένον βάθρον μὲ ἐπιγραφὴν τιμητικὴν εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανόν. Ἴδε Ἀθήναιον τοῦ **1872—3**, σελ.**168**.

(**) Τὸ μνημεῖον ἠδύνατο νὰ ἦναι ἢ ναϊδιόσχημον μὲ ἀνάγλυφον ἐντὸς, ἢ νὰ ἔχῃ λάρνακά τινα κατάκοσμον, εἰς πάντας καταφανῆ.

τῆς βάσεως μετ' ἄλλων λίθων γείσου τινὸς μεγάλου καὶ ἐπιστυλίου ὁπωσοῦν χονδροειδοῦς ἐξηγάγομεν ἐπιπόνως καὶ εὐθετήσαμεν ἐκεῖ που πλησίον. Βλέπει δὲ πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς ἡ βάσις, διότι τὴν μνησθεῖσαν Ὑμηττείου λίθου βαθμίδα ἐκεῖ ἔχει καὶ οὕτω κατεσκευασμένην, ὥστε νὰ εἶναι τοῖς προσιοῦσι δυσμόθεν ἐπιτηδεία καὶ πρὸς ἕδραν, καθὼς ἐν τοῖς θεάτροις. Τὰ δὲ νῶτα αὐτῆς, ἤτοι ἡ πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς πλευρά, δὲν ἔχει δι' ὅλου τοῦ μήκους της τὰ κυμάτια, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἕνα περίπου πόδα ἑκατέρωθεν ἀπὸ τῶν γωνιῶν καὶ ἐρείδεται ἐπὶ τοίχου μεγαλολίθου, ὀλίγον ὑπὲρ αὐτὴν νῦν ὑψουμένου, ἀποτελοῦντος δὲ τετράγωνόν τι ἐπίμηκες πρόσκτισμα, ὅπερ ἴσως ἦτό ποτε τοιοῦτον, ὁποῖον τὸ σωζόμενον ὀπίσω τοῦ ἐν τῇ νεκροπόλει τῆς Ἁγίας Τριάδος μεγάλου μνήματος τοῦ Διονυσίου. Ῥητέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ νῦν ἀνώτατος δόμος τοῦ τοίχου τούτου ἀπαρτίζεται ἐν μέρει ἐκ παλαιοτέρων ἐπιτυμβίων στηλῶν, ἐχουσῶν ἐπιγραφὰς τῶν Μακεδονικῶν περίπου χρόνων. Αἱ στῆλαι αὗται ἁπλῶς ἐπλαγιάσθησάν ποτε ἐπὶ τοῦ τοίχου πρὸς ἐξύψωσίν του, χωρὶς νὰ συγκολληθῶσι στερεῶς διὰ μολύβδου ἢ ἄλλως, ὅπως εἶναι συγκολλημένα τὰ κατώτερα τοῦ κτίσματος, εἶχε δὲ ὅμως τότε ληφθῆ πρόνοια νὰ μὴ φαίνωνται κατὰ πρόσωπον τὰ πλάγια τῶν στηλῶν κοσμήματα ἢ τὰ γράμματά των, καὶ οὕτως ἐκρύπτετο τὸ ἀνελεύθερον δάνεισμα ἐνώπιον μνημείου, οὗ καὶ μόνη ἡ νῦν σωζομένη βάσις εἶναι ἱκανῶς μεγαλοπρεπής. Ἡ ἐργασία δὲ αὐτῆς, ἵνα καὶ τοῦτο εἴπωμεν, ἐμφαίνει τοὺς μετὰ Χριστὸν Καισαρείους χρόνους, τῶν αὐτῶν δὲ χρόνων πάντως θὰ εἶναι καὶ ὁ κατὰ νώτου τοῖχος, πρὸς ὃν καὶ ὀργανικῶς πως συσχετίζεται ἡ βάσις, ἀλλὰ κατὰ τρόπον, ὅστις διὰ βραχέων δὲν παριστάνεται, καὶ διὰ τοῦτο σιωπῶμεν, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ οἱ πλείονες τῶν νῦν παρόντων ἑταίρων εἶδαν τὸ κτίσμα τοῦτο, διὰ δὲ τοὺς ἀπόντας θέλει χαραχθῆ ἐν τέλει τῆς ἐκδοθησομένης

ταύτης ἐκθέσεως ἀπεικόνισις καὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων κτισμάτων, ἵνα ἐξ αὐτῆς νοήσωσι κάλλιον ὅσα ἡμεῖς ἐξ ἀνάγκης ἀσαφέστερα κατελίπομεν ἐν τῇ περιγραφῇ (*).

Τὰς τελευταίας δὲ ταύτας ἑβδομάδας ἔκ τινος ὅλως ἀπροσδοκήτου ἀνάγκης μετήχθησαν πάλιν οἱ σκαφεῖς τῆς Ἑταιρίας εἰς τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ ὀχετοῦ, καὶ δὴ εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ πολυγωνίου περιβόλου μέρη, νοτιοανατολικῶς τοῦ ὅρου τοῦ Κεραμεικοῦ, ἔνθα ἤδη πρότερον εἶχαν φανῆ θεμέλια μεγάλης τινὸς οἰκοδομῆς, συναπτούσης μὲν λοξῶς τῷ περιβόλῳ, οὔσης δὲ πιθανῶς τετραγώνου, μετὰ διαιρέσεων τινῶν ἐσωτερικῶν μεγάλων καὶ στρώσεως μὲ ψηφίδας τέχνης προστύχου. Πάλιν δὲ ὕστερον, ἀναθαῤῥήσαντες ἔκ τινος ἐγγράφου τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας, μετέβημεν εἰς τὸν πέραν τοῦ ὀχετοῦ τόπον καὶ ἐκεῖ ἐσκάπτομεν τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας πρὸς ἀναζήτησιν τῆς γραμμῆς τῶν τειχῶν, εὕρομεν δ' ἀντ' αὐτῆς κτίσματά τινα ἀσβεστόκτιστα ὀγκώδη, τὰ ὁποῖα καθηρέσαμεν, ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ παρ' αὐτὰ εὕρομεν ἄλλα τέ τινα γλυπτὰ καὶ ἐνεπίγραφα μάρμαρα καὶ ἰδίως ἕνα ἐκ λίθου λευκοῦ ὄχι ἐντελῶς ἐξειργασμένον ἀνδριάντα ἐφήβου νικητοῦ ἀγώνων, ἔργον ἄλλως ὄχι ἀξιοκαταφρόνητον.

Εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην μεθ' ὅλων τῶν διακλαδώσεών της ἐδαπανήθησαν τὸ ἔτος τοῦτο δρ. **24,692**, ἀποκομισθέντων γῆς κυβικῶν μέτρων **20,954**, ἀλλ' εἰς τὸ ῥηθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ πληρωμαὶ αἱ διὰ τὸ κτισθὲν πρόχωμα τοῦ ὀχετοῦ καὶ ἄλλας ἐργασίας. Τοῦ δὲ □ μέτρου ἡ σκαφὴ καὶ ἀποκόμισις ἐπληρώνετο κατὰ τὰς εὐκολίας ἢ δυσκολίας τοῦ ἔργου ἀπὸ λεπτῶν **50** ἕως δρ. **1** καὶ **30** λ.

(*) Ἐν τῷ ὑπὸ Ἰω. Γ. Παπαδάκη ἐκπονηθέντι σχεδίῳ, ὅπερ ἐκτυποῦται ἐν τέλει τοῦ παρόντος φυλλαδίου, τὰ νεωτερικώτερα κτίσματα, ὧν ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω, δὲν ἀπεδόθησαν, ἵνα μὴ ἀηδῶς τῇ ὄψει φέρωσι σύγχυσιν εἰς τὰς μεγαλοσχήμονας γραμμὰς τῶν ἀρχαιοτέρων, περὶ ὧν κυρίως ὁ λόγος.

Ἄλλη ἀνασκαφὴ μικρὰ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἔν τινι ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ, κειμένῃ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἰλισσοῦ πρὸς δυσμὰς τῆς γεφύρας τῆς ἀγούσης πρὸς τὸ νεκροταφεῖον. Ἐπειδὴ ὁ ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας Χρῆστος Καρδίτσης σκάπτων πρὸς ἄλλον σκοπὸν ἐν τῇ αὐλῇ του εἶχεν εὕρῃ σπουδαίαν τινὰ ἐπιγραφὴν ἀλλὰ κολοβήν, (ἀπολογισμὸν τῆς ἐν Δήλῳ ἀμφικτυονίας), ἣν ἐπώλησεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ἐκρίθη καλὸν νὰ γίνῃ αὐτόθι περαιτέρω διὰ σκαφῆς ζήτησις πρὸς εὕρεσιν καὶ τῶν ἐλλειπόντων τεμαχίων. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν ἐπετύχομεν, εὕρομεν δὲ ἄλλα τέ τινα μικρὰ ἀντικείμενα ἀρχαῖα καὶ τρία μεγάλα κυλινδρικοῦ σχήματος χορηγικὰ μνημεῖα ἐκ λίθου Πεντελησίου, ἔχοντα ἐπιγραφὰς ἐκ τῶν μέσων τοῦ 4ου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, τὸ ἓν δὲ ἐξ αὐτῶν σῶζον ἄνω καὶ τὸν τύπον τῶν ποδῶν μεγάλου τρίποδος. Εὑρέθησαν δὲ ταῦτα τὰ μνημεῖα ὄχι κατὰ χώραν ἱδρυμένα, ἀλλ' ἁπλῶς κεχωσμένα ἐν τῇ γῇ, ὅπου κατὰ πιθανὸν λόγον κατεκυλίσθησαν ἐξ ὑψηλοτέρων τόπων, ὅτε ἤδη ἦτο ἐν ἐρειπίοις ὁ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀρχαῖος τῆς πόλεως περίβολος, οὗ καὶ τὴν γραμμὴν νομίζομεν ὅτι διεκρίναμεν, χωροῦσαν ὑπ' αὐτὰ τὰ θεμέλια τῆς ῥηθείσης οἰκίας. Ἐδαπανήθησαν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο δρ. 750, ἐν αἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην δοθεῖσα ἀποζημίωσις διὰ τὰ εὑρεθέντα ἀρχαῖα, συμφώνως τῷ ἀρχαιολογικῷ νόμῳ. Τὰ χορηγικὰ μνημεῖα μετακομίσαντες ἐτοποθετήσαμεν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου εἰς ὄψιν πάντων. (*)

Ὡσαύτως κατ' ἀφορμὴν δοθεῖσαν ἐκ τυχαίων περιστατικῶν ἀνέσκαψε τὸ Συμβούλιον καὶ ἀνηρεύνησε τάφους τινὰς ἀρχαίους εἰς δύο διάφορα μέρη ἐνταῦθα, ἐντὸς μὲν τῆς πόλεως κατὰ τὸ νοτιοανατολικὸν ἄκρον τῆς ὁδοῦ Σταδίου, ἐκτὸς δ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ γηπέδου τοῦ νῦν κτιζομένου Πτωχο-

---

(*) Αἱ ἐπιγραφαί των ἐξεδόθησαν καὶ ἐσχολιάσθησαν ἐν Ἀθηναίου τόμ. ά. σελ. 169—172.

κομείου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κηφισίας. Ἡ διεύθυνσις τῶν τάφων ἦτο ἄλλων πρὸς ἄλλα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τοῦτο παρετηρήθη. Τὰ δὲ εὑρεθέντα ἐν αὐτοῖς μικρὰ ἀρχαῖα ἀλάβαστρα, κάτοπτρον κττ. ἦσαν ἀνάλογα τῆς γενομένης μικρᾶς δαπάνης, ἐν ὅλῳ δρ. 55. Συνελέγησαν δ' ἐπιμελῶς καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ τῆς Ἑταιρίας Μουσείῳ.

Ταῦτα εἶναι τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τοῦ ἔτους. Ἐπειδὴ δὲ ὄχι μόνον ἀφανῆ τέως ἀρχαῖα μνημεῖα πρέπει ἡ Ἑταιρία ν' ἀναζητῇ, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὲρ γῆς πρὸ πολλοῦ φανερὰ νὰ συντηρῇ ἐν καλῇ καταστάσει καὶ, ὅταν εἶναι ἐπιῤῥεπῆ, νὰ τὰ ἐπισκευάζῃ καθ'ὃν εἴπομεν ἄλλοτε εὐλαβῆ τρόπον, ἄνευ δηλ. προσθηκῶν νέων κατὰ τὸ δυνατὸν, ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου προσπάθειαι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὲρ ἐπισκευῆς δύο μάλιστα ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων χρῃζόντων τῆς τοιαύτης ἐπικουρίας, τοῦ ἐν Φιγαλείᾳ, λέγω, ναοῦ τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ ἐπὶ Σουνίῳ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἀλλὰ καί περ ἀλληλογραφίας περὶ τούτου ἀνταλλαχθείσης πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ κράτους καὶ προϋπολογισμῶν τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης μετὰ ἐπιτόπιον ἐξέτασιν ὑποβληθέντων, οὐδὲν εἰσέτι ἐτελέσθη, διότι τὸ Συμβούλιον ἔκρινεν, ὅτι χρεία ἦτο πλείονος περισκέψεως περὶ τὴν σχεδίασιν τῶν ἐπισκευῶν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ἐφ' ᾧ καὶ νέας ἐξετάσεις ἐπιτοπίους προεκάλεσεν, αἵτινες προσεχῶς ἐλπίζομεν θὰ λάβωσι τὸ ποθητὸν τέλος. Ἐγένοντο δὲ ὅμως ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας δαπάναι δύο ὄχι τόσον μικραὶ χάριν συντηρήσεως καλλίονος ἀρχαίων μνημείων ἐν Πειραιεῖ καὶ ἐν Ἀθήναις. Ἐπειδὴ εἶχε παρατηρηθῇ, ὅτι τοῦ περὶ τὸν Πειραιᾶ περιβόλου καὶ ἰδίως τῆς ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἀρχομένης γραμμῆς τῶν μακρῶν τειχῶν καὶ τῶν αὐτόθι πύργων ἐγίνετο κατὰ καιροὺς κατάχρησις παρὰ τὸν νόμον, ἀφαιρουμένων δόμων τινῶν ἐκ τῶν σωζομένων λειψάνων, ἔκτισε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας φυλακεῖον στερεὸν ἐπὶ τῆς πρὸς

τὰς Ἀθήνας ἐξόδου τοῦ Πειραιῶς, ἵνα φύλαξ τις ἐν αὐτῷ ἐνιδρυόμενος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως φροντίζῃ ὑπὲρ συντηρήσεως τῶν πολυτίμων ἐκείνων ὀχυρωματικῶν λειψάνων, καὶ ἐδαπανήθη εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ποσὸν δρ. πενταχοσίων. Ὡσαύτως ἐδαπανήθησαν δρ. 715 πρὸς ἀνοικοδόμησιν ϛερεωτέραν τοῦ ἐν τῇ Πυργιωτίσσῃ (ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν) καταπεσόντος νοτίου αὐλογύρου, ἵνα ἡ ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ ἀρχαία τοῦ Ἀττάλου ϛοὰ(*) μένῃ ἀπροσβλητοτέρα παρὰ τῶν περιοίκων καὶ ὁ ἐντὸς χῶρος, ὁ ἔχων τόσα ἀρχαῖα, διατηρῆται καθαριώτερος.

Ἀ γ ο ρ α ὶ ἀ ρ χ α ί ω ν ἀντικειμένων διαφόρου ὕλης καὶ τέχνης πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας, τοῦ ἐν τῷ Βαρβακείῳ, ἐγένοντο καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὡς γίνονται ἀπὸ ἐτῶν ἤδη. Ἐδαπανήθησαν δ' ἐφέτος δρ. 6106. Ἀνοίγει τὸ Μουσεῖον διά τε τοὺς ἑταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν τῆς πρωτευούσης δὶς τῆς ἑβδομάδος, δευτέραν καὶ τετάρτην (**), παρεχομένων καὶ πασῶν τῶν εὐκολιῶν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων, συμφώνως πρὸς τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ ἐλευθερίῳ ὀργανισμῷ τῆς Ἑταιρίας (***).

(*) Τῆς στοᾶς ταύτης, καὶ 11 ἔτη μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἀνακάλυψίν της (ἴδε Πρακτικὰ τοῦ 1862 μετὰ πίνακος)· ἀγνοουμένης παρὰ πολλοῖς τῶν Εὐρωπαίων, διακρατοῦμεν ἡμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑποστηρίζομεν τὸ Ἀττάλειον ὄνομα, οὐ πειθόμενοι εἰς ὅσα ἄλλοι τε καὶ νεωστὶ ἐν τῷ Philologus ὁ Forchhammer ἐναντία ἐδογμάτισεν, ἀνὴρ ἄλλως μὲν εὐφυὴς καὶ λόγιος, ἔχων δὲ τὴν ἀτυχίαν νὰ τοπογραφῇ τὰ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῶν ὑπερβορείων ἀκτῶν τῆς Κιλίας καὶ ἐν ἀγνοίᾳ, ὡς ὑποθέτομεν, πλήρει τῶν ἐνταῦθα τελεσθέντων ἔργων.

(**) Τὸν μὲν χειμῶνα ἀπὸ 2—4 ὥρ. μ. μεσημβρ, τὸ δὲ θέρος ἀπὸ 3—5.

(***) Τὴν φράσιν ταύτην «παρεχομένων. . . Ἑταιρίας» ἐπαναλαμβάνομεν στερεοτύπως κατὰ πᾶν ἔτος ἐν ταῖς λογοδοσίαις, ὄχι πρὸς καύχησιν, ἥτις ἄλλως θὰ ἦτο καὶ δικαία, ἐπειδὴ στηρίζεται εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἵνα παραμυθῶμεν τοὺς ἡμετέρους, πληροφορουμένους ἑκάστοτε, ὅτι ἂν ἐν Ἑλλάδι παρ' Ἑλλήνων διὰ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν τεχνικῶν γνώσεων καὶ εὐκολιῶν δὲν γίνωνται δημοσιεύσεις τῶν ἀρχαίων πολλαὶ καὶ ἄξιαι τοῦ ὀνόματος, γίνονται ὅμως τοιαῦται ἐν Εὐρώπῃ παρὰ τῶν ἐπισκεπτομένων τὰς Ἀθήνας ξένων, καὶ γίνονται οὐχ ἥκιστα ἕνεκα τῆς ἐλευθεριότητος τῆς Ἑταιρίας.

Ἀλλ' ὀλίγοι ἐκ τῶν ἡμετέρων (λυπούμενοι λέγομεν τοῦτο)· φοιτῶσιν εἰς τὸ Μουσεῖον, πολὺ δὲ πλειότεροι ξένοι Εὐρωπαῖοι.

Δωρεαὶ ἀρχαίων εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦτο ἐγένοντό τινες καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος, ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα, παρὰ διαφόρων ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ οἰκούντων ὁμογενῶν, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην ὅταν τυπωθῇ. Ἀνεγράφοντο δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ἐν ταῖς μηνιαίαις δηλώσεσιν, ἃς τὸ γραφεῖον τῆς Ἑταιρίας κατεχώριζεν ἑκάστοτε εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς πρωτευούσης.

Ἡ σύνταξις τοῦ λεπτομεροῦς καταλόγου τῶν τῆς Ἑταιρίας ἀρχαίων ἐπροχώρησεν ἐν τῷ ἔτει τούτῳ μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ 6550. Πέρυσιν ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἦτο 6102 (*).

Ὅπως ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ 1869 ἕως πέρυσιν ἐκδοθεῖσιν ἀξιολόγοις πονήμασι τοῦ Benndorf (griechische u. sicilische Vasenbilder), τοῦ Heydemann (griechische Vasenbilder), τοῦ Dumont (inscriptions céramiques de Grèce καὶ de plumbeis apud Graecos tesseris), τοῦ Schoene (griechische Reliefs) περιείχοντο πολλὰ τῆς Ἑταιρίας ἀρχαῖα, οὕτω κ' ἐφέτος ἐν τῷ ὑπὸ τὰ πιεστήρια τῶν Παρισίων εὑρισκομένῳ εἰκονογραφικῷ βιβλίῳ τῶν Chaplain καὶ Dumont θέλουσι περιληφθῇ πολλὰ καὶ καλὰ τῆς Ἑταιρίας ἀρχαῖα. Τὰ ὧδε δεδηλωμένα συγγράμματα ἀναλέγοντες οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων φιλοκαλώτεροι καὶ βλέποντες τὸν ἐν αὐτοῖς ἀρχαιολογικὸν πλοῦτον τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἀσμένως, νομίζομεν, θέλουσιν ἀλλάξει τὴν προτέραν των περὶ αὐτῆς ὡς πτωχῆς γνώμην, καὶ ἄν τις ἐκ τούτων τύχῃ νὰ εἶναι καὶ ἑταῖρος τῆς Ἑταιρίας ἡμῶν ἐκ τῶν χρηματικῶς συντελούντων εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῶν πατρῴων θησαυρῶν, θέλει ἔχει πᾶν δίκαιον νὰ φωνήσῃ εὐφροσύνως· Δηλονότ' ἐν τᾷ γᾷ κἠγών τις φαίνομαι εἶμεν.

(*) Μέχρι τῆς σήμερον, 28 Αὐγούστου 1873, ἡμέρας ὅτε ἐκτυποῦται τὸ παρὸν φύλλον, ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν καταλελεγμένων ἀρχαίων ἀνέβη εἰς 6602 καὶ σύγκειται ἐκ τῶν ἑξῆς εἰδικῶν ἀριθμῶν· Λιθίνων 2225, χαλκῶν 632, σιδηρῶν 33, μολυβδίνων 549, ἀργυρῶν 27, χρυσῶν 48, ὀστεΐνων 53, ὑαλίνων 125, διαφόρων ὑλῶν ἀναμίκτων 99, πηλίνων ἀγγείων 1504, πηλίνων μορφῶν 574, πηλίνων λύχνων 364, πηλίνων σκευῶν 162, πηλίνων τύπων ἤτοι μητρῶν 63, θραυσμάτων πηλίνων 132, πυραμιδοειδῶν πηλίνων 90, φακοειδῶν πηλίνων 18, λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. Ἰστέον δὲ, ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων ἐνεπίγραφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου,

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ηὔξησε κατὰ 12 βιβλία, ὧν τὰ μὲν 9 ἐδωρήθησαν αὐτῇ παρ' ἀλλογενῶν, ἓν δὲ παρ' ὁμογενοῦς, 2 δὲ ἠγοράσθησαν. Πίναξ αὐτῶν θὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην.

Τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, τῆς ἐκδιδομένης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑταιρίας, δαπάνῃ δὲ τῆς Κυβερνήσεως, ἐξεδόθη ἓν τεῦχος ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ 1872, τὸ Εον τῆς νέας σειρᾶς, παρασκευάζεται δὲ νῦν τὸ ςον· Τὸ ἔργον εἶναι ἐπίπονον καὶ ὀλίγον προσοδοφόρον εἰς τοὺς ἐργαζομένους· δι' ὃ ὀλίγοι τῶν ἡμετέρων λογίων εἰς τοῦτο ἀσχολοῦνται. Ὕλη δὲ ἀρχαιολογικὴ πολλὴ ἀνέκδοτος περιμένει νὰ ἐκδοθῇ εἰς τὰς ὥρας τὰς μελλούσας, ὅταν πληθυνθῇ ἐν ἡμῖν ἡ γνῶσις καὶ ἐλαττωθῇ ἡ εἰς τὴν ἄμεσον ὑλικὴν ὠφέλειαν σπουδή.

Τὰ ἑξῆς ῥηθησόμενα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου ἀρχαιοτήτων, ἔργον δεύτερον τοῦτ' ἔτος τελούμενον ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας, ἐξ ὅτου ἡ Κυβέρνησις, ὡς ἠξεύρετε, δίδει ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἐτησίαν συνδρομὴν δρ. 4 χιλιάδων. Εἴπομεν εἰς τοὺς πέρυσιν ἐνταῦθα συνηγμένους ἑταίρους, ὁπόσον ἐπίπονον καὶ βαρὺ ἐφάνη τὸ ἔργον τοῦτο τῆς μακρόθεν ἐφορεύσεως εἰς τὸ Συμβούλιον, καὶ ὅτι οἷον δοκιμῆς χάριν τὸ εἶχεν ἀναλάβει τότε, διότι ἀνελογίζετο τὴν πιθανὴν ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν εἰς τὰς πολυτίμους τῆς πατρίδος ἀρχαιότητας, σήμερον δὲ λέγομεν, ὅτι ὅπως πέρυσιν, οὕτω καὶ ἐφέτος καὶ οἱ κόποι ἦσαν πολλοὶ καὶ ἡ ὠφέλεια τῷ ὄντι ὄχι μικρά. Τὸ πλεῖστον δὲ τῶν κόπων εἰς τὸν ἀπόστολον τῆς Ἑταιρίας Παναγ. Στα-

---

Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων μερῶν) συμποσοῦνται νῦν ὑπὲρ τὰς 7 χιλιάδας, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ A. Dumont ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνωτέρω μνημονευθέντι. Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Μουσείῳ, ἂν καὶ εἰσέτι ὄχι διατεταγμένα, χρυσᾶ μὲν 16, τὰ πλεῖστα Βυζαντινά, ἀργυρᾶ δὲ μετὰ καὶ τῶν ἐκ τοῦ κράματος potin ἢ billon ὑπὲρ τὰ 500, χαλκᾶ δὲ περὶ τὰς 10 χιλιάδας.

ματάκην ἀνετέθη, ὃν ἡ περυσινὴ ἡμῶν λογοδοσία εἶχεν ἀφήσει ἐν Σπάρτῃ ἐνεργοῦντα ὑπὲρ συναγωγῆς τῶν πολλῶν ἐκεῖ διεσκορπισμένων ἀρχαίων καὶ διευθετήσεως αὐτῶν εἰς ἓν δημοτικὸν Μουσεῖον, ὅπερ ἔργον καὶ ἐτέλεσε καλῶς κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ νῦν τελευτῶντος ἀρχαιολογικοῦ ἔτους. Ὕστερον δὲ ἡ Κυβέρνησις, μεθ' ἧς ἡ Ἑταιρία συνεννοήθη, διώρισεν ἐκεῖ ἐπιτροπὴν ἐκ καταλλήλων προσώπων, οἰκητόρων Σπάρτης, ἵνα ἐφορεύῃ τὸ Μουσεῖον. Τὸ Μουσεῖον τοῦτο, καθ' ὃ ἐπέμφθη ἡμῖν πρωτόκολλον παραδόσεως παρὰ τοῦ Σταματάκη, περιέχει 288 ἀρχαῖα, ὧν τὰ πλεῖστα λίθινα γλυπτὰ ἢ ἐνεπίγραφα, τινὰ δὲ καὶ ἐξ ἄλλης ὕλης, πάντα δὲ ἀκριβῶς καταγεγραμμένα. Εὐχόμεθα, ἵνα ἡ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἱδρυθεῖσα αὕτη συλλογή, καλῶς διατηρουμένη καὶ αὐξάνουσα ὁσημέραι, καταστῇ ἀγαπητὴ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νέας Σπάρτης καὶ ἀναμιμνήσκῃ εἰς αὐτοὺς τὴν εὔκλειαν, ἣν καὶ παρ' αὐτοῖς ἐκτήσαντο τὸ πάλαι οἱ τὰς καλὰς τέχνας προαγαγόντες συμπολῖταί των Θεοκλῆς, Χάρτας, Γιτιάδας, Δορυκλείδας καὶ ἄλλοι. Ἂς μὴ ἀνέχωνται δὲ οἱ ἐγχώριοι, τοὺς παρακαλοῦμεν μακρόθεν, ν' ἀνοίγῃ τυχὸν ἅπαξ μόνον ἢ δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡ συλλογή των αὕτη διά τινα φιλοθεάμενα ξένον Εὐρωπαῖον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ συχνὰ ἂς φοιτῶσιν ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν κειμήλια καὶ ἄς τα θεῶνται καὶ μελετῶσι, καθιστῶντες οὕτω τὸν βίον των μουσικώτερον καὶ χαριέστερον, καὶ γινόμενοι διὰ τοῦτο καὶ εἰς ἄλλους ἄλλων ἐπαρχιῶν κατοίκους ἀξιοζήλωτον παράδειγμα. Ἂς μὴ λησμονῶσι δὲ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἣν ὀφείλουσιν εἴς τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν ἡμετέραν Ἑταιρίαν καὶ εἰς τοὺς συμπολίτας των ἐκείνους, οἵτινες προθύμως προσήνεγκαν εἰς τὴν συλλογὴν ὅσα εἶχον ἰδιόκτητα ἀρχαῖα (*). Μετὰ τὰς ἐν Σπάρτῃ ἐνεργείας του ὁ

(*) Κατάλογος τῶν ἐν Σπάρτῃ δωρητῶν.—Δημήτριος Μανουσάκης, Νικόλαος Λεώπουλος, Δ. καὶ Κ. Ματάλα, Ἀγησίλαος Κ. Βραχνοῦ, Ἰωάν. Δη-

Σταματάκης παραγγελθεὶς περιῆλθεν ἐπιθεωρῶν τινὰς τῶν τῆς Πελοποννήσου ἀρχαιολογικῶν θέσεων, οἷον Ὀλυμπίας, Φιγαλείας, Μαντινείας, Μυκηνῶν, Ἱεροῦ Ἐπιδαύρου, Κορίνθου, καὶ περὶ τὸ Πάσχα μετέβη εἰς Βοιωτίαν καὶ Λοκρίδα κατὰ χρείαν τινὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας. Ἰδίως δὲ ἐν Ἀ τ α λ ά ν τ ῃ καὶ ἐν Δ έ ν δ ρ ᾳ τῆς Λοκρίδος ἐνήργησε πλειότερον καὶ ἐπέτυχε ν' ἀνακαλύψῃ πολλὰ ἐνεπίγραφα μνημεῖα τέως ἀνέκδοτα, ὧν ἔλαβεν ἀντίγραφα καὶ χάρτινα ἐκτυπώματα καὶ ἔφερεν εἰς Ἀθήνας πρὸς ἔκδοσιν (*). Νῦν δὲ ἀπὸ δύο καὶ πλέον μηνῶν εὑρίσκεται ὁ αὐτὸς ἀπόστολος ἐν τῇ νήσῳ Δ ή λ ῳ, ἔνθα ἐστάλη παρ' ἡμῶν κατ' ἀξίωσιν

μητριάδης, Δημήτριος Κουκο'τσης, Γρηγόριος Μορφογένης, Ν. καὶ Π. Ζαχαρόπουλοι, Πολυζώης Παχυγιάννης, Στέφανος Ἠλία Κοπανίτσα, Πέτρος Ν. Βαρβιτσιώτης, Σ. Σωτηρόπουλος, Ἐμμανουὴλ Κυρούσης, Α. Τούντας, Εὐστάθιος Κυρούσης, Α. Διαμαντόπουλος, Ν. καὶ Π. Ἀντωνόπουλος, Ι. Παπαγιαννόπουλος, Ἀντώνιος Ξύδης, Γεώργιος Δουρούτης (ἐν Ἀθήναις), Σωτήριος Φικιώρης, Π. Μπουρνάζος, Ι. Κάρτζης, Ζαχαρίας Ζαχαρόπουλος, Μελέτης Ῥουσόπουλος, Θεόδωρος Φεγγαρᾶς, Γεώργιος Φεγγαρᾶς, Βασίλειος Παναγιωτόπουλος, Ἀντώνιος Φουστάνος, Ἀθανάσιος Διαμαντόπουλος, Ἀναστάσιος Κορφιωτάκης, Νικόλαος Ν. Κορφιωτάκης, Ἰωάννης Ν. Κορφιωτάκης, Νικόλαος Ἰατράκος, Ἰωάννης Ἰατρίδης, Γεώργιος Μανουσάκης, Χρῆστος Σακελλαρόπουλος, Εὐγένιος Μαρούδης, Ἀθανάσιος Γιαννακόπουλος, Δημήτριος Φικιώρης, Διονύσιος Σασανᾶς Ἀρχιεπίσκοπος, Κατήγκω χήρα Νεωνέλη, Ἐμμανουὴλ Κατράδης, Σ. Δημητρόπουλος, Δημήτριος Κρεββατᾶς, Π. Γρηγοράκης, Θεμιστοκλῆς Καισάριος, Κ. Κυριαζόπουλος, Α. Κοκκινόπουλος, Π. Βασιλείου, Ἰωάν. Βαλασόπουλος, Κων. Σαλταφέρος, Πηνελόπη χήρα Α. Ἀλούπη, Α. Συννωκύδης, Κ. Μουτρούκας, Γεώργιος Κοντοηλιόπουλος, Σωτήριος Θεοδοσάκος, Γεώργιος Κ. Γεωργόπουλος, Ἀναστάσιος Σμυρνιωτάκης, Ἠλίας Βασιλείου, Ἐμμανουὴλ Δόξας, Σ. Λιμπεερόπουλος. Ἰωάννης Μορφογένης, Ἀναστάσιος Βαλασόπουλος, Δημήτριος Κέσας, Γεώργιος Καμίτσης, Εὐθύμιος Ῥουσέτος, Ἀντώνιος Καλομοίρης, Γεώργιος Θεοφίλου, Κ. Δημόπουλος, Ν. Μπούγλιζας, Α. Ἀποστολίδης.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν Πειραιεῖ κατοικῶν Λουκᾶς Ῥάλλης, ὁ καὶ ἐπίτιμον μέλος ὢν τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου, προθύμως συγκατετέθη νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τῶν τοίχων τῆς ἐν Σπάρτῃ ἀποθήκης του ὅσα ἦσαν ἐντετειχισμένα ἀρχαῖα καὶ νὰ τεθῶσιν ὡς δωρεά του ἐν τῷ δημοτικῷ Μουσείῳ.

(*) Τούτων οὐκ ὀλίγα ἐξεδόθησαν ἐν τῷ Ἀθηναίῳ τόμ. α΄. σελ. 482-501.

τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν ἐκεῖ ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς Σχολῆς ἐπιχειρηθεῖσαν ἀρχαιολογικὴν ἀνασκαφήν, εἰς ὃ ἔργον ἐφάνη πολλαχῶς χρήσιμος. Ἀντὶ τούτων δὲ τῶν κόπων του δίκαιον θεωροῦμεν νὰ συστήσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν εὐμένειαν τῆς Κυβερνήσεως.

Παύομεν τὴν ἐφετεινὴν ἡμῶν λογοδοσίαν τρία τινὰ ἔτι λέγοντες, περὶ ὧν κρίνομεν πρέπον νὰ διατελῶσιν ἐν γνώσει οἱ ἑταῖροι.

Α΄. περὶ τῆς ἐφετῆς τῶν Δελφῶν μετοικεσίας εἰς ἄλλον τόπον ἐγένετο καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἔτει ἱκανὴ ἀλληλογραφία τοῦ Συμβουλίου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἄνευ τινὸς ὁριστικοῦ ἀποτελέσματος, ἐπειδὴ δὲν ἐπετεύχθη εἰσέτι ἡ συγκατάθεσις τῶν Δελφῶν εἰς τὸ ν' ἀποξενωθῶσιν ἐντελῶς τῶν νῦν ἐπὶ τοῦ τόπου ἰδιοκτησιῶν των, χάριν τῶν εἰς τὸ μέλλον ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν, ὅπερ ἡμεῖς ἐκρίνομεν ἀπαραίτητον ὅρον, ἂν ἔμελλε νὰ γίνῃ τὸ παρὰ τῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν δάνειον 90 χιλ. δραχμῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μετοικεσίας.

Β΄. ἀναφέρομεν, ὅτι τὸ Συμβούλιον ἀνηνέχθη κατὰ χρέος εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ συμπληρωτικῶν τινῶν ὁρισμῶν εἰς τὸν νόμον τὸν περὶ διαθέσεως τῆς ἐθνικῆς γῆς, ἀσφαλιζόντων τὰς ἀρχαῖα μνημεῖα περιεχούσας ἐκτάσεις, εἰς ὃ ἡ Κυβέρνησις ἐφάνη πρόθυμος.

Γ΄. περὶ τοῦ πρὸ ἑξαμηνίας φανέντος ἐνταῦθα ἀρχαίου βαλανείου, περὶ οὗ καὶ ὁ πρόεδρος ἡμῶν προελάλησεν ἱκανά, ἀνηνέχθη ἐγκαίρως τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀπαιτῆσαν τὴν κατὰ τὸν νόμον συντήρησιν αὐτοῦ, ὡς οἰκοδομήματος ἀξιολόγου, καὶ ἐλπίζει μεγάλως, ὅτι θέλει εἰσακουσθῇ, ἀφοῦ εἶδε δὶς ἤδη διὰ τῆς ἀστυνομίας ἐμποδισθεῖσαν τὴν χάριν τοῦ Ζαππείου ἀρξαμένην καταστροφήν του. Τῷ ὄντι πῶς νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι καὶ Κυβέρνησις πεφωτισμένη καὶ ἱδρυτὴς μεγάθυμος ὠφελίμου εἰς τὸ ἔθνος κατα-

στήματος θέλουσί ποτε ἀνεχθῇ νὰ γίνῃ τὸ καλὸν οὐ καλῶς· φθειρομένων δηλ. τῶν ἀρχαίων μνημείων ἄνευ ἀνάγκης καὶ ἄντικρυς παρὰ τὸν νόμον; Ἡμεῖς δὲν τὸ πιστεύομεν.

Τοσαῦτα εἴχομεν νὰ εἴπωμεν ἐφέτος.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ ταμίας ἐπαρουσίασε τὸν ἑξῆς Ἰσολογισμὸν τοῦ ἔτους καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὸν καὶ προφορικῶς.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τῶν Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἀπὸ Ἰουνίου 1872 μέχρις Ἰουνίου 1873.

ΕΣΟΔΑ.

	ΕΣΟΔΑ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.
	Ὑπόλοιπον προηγουμ. διαχειρ. Ἑταιρ. περιουσίας	9084	24		
	» » Παρακαταθήκης δι' ἀρχαιολ. Ἐφημερίδα	1032	50	10107	74
	Εἰσπράξεις καθ' ὅλον τὸ ἔτος.				
1. ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ.	Χορηγία Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδος			1000	—
2. ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.	Τακτικαὶ ἑταίρων	5642	90		
	Ἔκτακτοι συνδρομητῶν	1614	—		
	Εἰδικὴ Κυβερνήσεως δι' ἐπιθεώρησιν Ἐπαρχιακῶν ἀρχαιοτήτων	4000	—	11256	90
3. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	Μέρισμα 18 μετοχῶν Ἀης 6/μηνίας πρὸς 96 : 75	1741	50		
	» Β'. » » 100	1800	—	3541	50
4. ΙΔΙΑ.	Τόκοι ἐντόκου καταθ. Α'· καὶ Β'. 6/μηνίας δραχ. 10061 πρὸς 6 1/2 %			654	—
5. ΙΔΙΑ.	Δάνειον Κυβερνήσεως 28 ἑκατομμυρίων τόκος Β'. 6/μηνίας 72 625 ὁμολογιῶν τῶν 9 % καὶ 69 ὁμολογιῶν τῶν 8 %	8647	80		
	» Α'. 6/μηνίας 73 621 τῶν 9 % καὶ 69 τῶν 8 %	8597	40		
	Ἐξαργύρωσις 10 πληρωθεισῶν ὁμολογιῶν	2800	—	20045	20
6. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.	Πώλησις οἰκίας ἐν Κηφισίᾳ			6990	—
7. ΔΙΑΦΟΡΑ.	Ὁμοίως τευχῶν Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος			111	—
				53706	34

ΕΞΟΔΑ.

	ΕΞΟΔΑ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.
1. ΓΡΑΦΕΙΟΝ.	Μισθὸς γραφέως καὶ κλητῆρος	840			
	Ὑλικόν, Τυπωτικά, χάρτης, ταχυδρομικὰ κλπ.,	654	12	1494	12
2. ΜΟΥΣΕΙΟΝ.	Μισθὸς ἀπομάχου φύλακος	144			
	Ὑλικόν, μεταφορὰ καὶ συγκόλ. ἀρχαίων.	118	25	262	25
3. ἈΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.	Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸ Δίπυλον.	25083	89		
	Ἀγοραὶ ἀρχαίων	6106	70		
	Ἐπισκευαὶ ἀρχαίων καὶ φυλακεῖα	1280	—		
	Ἐπιθεώρησις ἐπαρχ. ἀρχαιοτήτων Κορίνθου, Ἄργους, Μαντινείας, Τεγέας, Σπάρτης καὶ σχηματισμὸς Μουσείου εἰς Σπάρτην	3905	20	36375	79
4. ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ.	Ὑλικὸν καὶ ἐργασία ἐκδοθείσης ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος			2296	—
5. ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ.	Ταμείου μεταφερόμενον εἰς νέαν διαχείρισιν			13278	18
				53706	34

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΕΤΟΣ 1871—1872.

		Δρ.	Λ.
1. ΑΚΙΝΗΤΑ.	Οἰκία ἐν Κηφισίᾳ καὶ γήπεδον ἐν Ἀθήναις (α)	15000	—
2. ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ.	Ἀξία 8 μετοχῶν	24000	—
3. ΙΔΙΑ,	Ἔντοκοι καταθέσεις	10061	—
4. ΔΗΜ. ΤΑΜΕΙΟΝ.	697 ὁμολογιῶν Ἐθνικῶν Δανείων τῶν 9 καὶ 8 % (β)	195160	—
5. »	20 ὅμοιαι Δανείου τῶν 6,000,000	2000	—
6. ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ.	Εἰς νέαν διαχείρισιν (γ)	9084	24
		255305	24

		Δρ.	Λ.
ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ.	Ἔτος Ἀρχαιολογικὸν 1871—1872	255305	24
	Τὸ λῆξαν 1872—1873	252699	18
	Ἐλάττωσις τῆς Ἑταιρικῆς περιουσίας κατὰ δραχ. (δ)	2606	06

ΚΑΤΑ ΤΟ ΛΗΞΑΝ ΕΤΟΣ 1872—1873.

		Δρ.	Λ.
1. ΑΚΙΝΗΤΑ.	Γήπεδον ἐν Ἀθήναις (α)	11000	—
2. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	Ἀξία 8 μετοχῶν	24000	—
3. ΙΔΙΑ.	Ἔντοκοι καταθέσεις	10061	—
4. ΔΗΜ. ΤΑΜΕΙΟΝ.	687 ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου τῶν 8 καὶ 9 % (β)	192360	—
5. » »	20 ὅμοιαι Δανείου 6,000,000	2000	
6. ΠΕΡΙΣΣΕΥΜΑ.	Ἐσόδων πρὸς τὰ ἔξοδα (γ)	13278	18
		252699	18

		Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.
(α) ΑΚΙΝΗΤΑ.	Πέρυσιν	15000	—		
	Ἐφέτος	11000	—		
	Ἔλασσον			4000	—
(β) ΔΗΜ. ΤΑΜΕΙΟΝ.	Πέρυσιν 697 ὁμολογ. δανείων	195160	—		
	Ἐφέτος 687 ὁμ.	192360	—		
	Ἔλασσον			2800	
	Διαφοραὶ ὁμοῦ ἐπ' ἔλασσον			6800	
(γ) ΥΠΟΛΟΙΠ. ΤΑΜΕΙΟΥ.	Πέρυσιν	9084	24		
	Ἐφέτος	13278	18		
	Διαφορὰ ἐπὶ πλέον			4193	94
(δ)	Τελευταία διαφορὰ ἐπὶ ἔλασσον ἴση τῇ ἀπέναντι			2606	06

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Ἰουνίου 73.

Ὁ Ταμίας

Π. ΕΜ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐξελέχθη δ' εὐθὺς κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἡ πρὸς ἐξέλεγξιν τῆς ἐτησίας χρηματικῆς διαχειρίσεως τριμελὴς ἐπιτροπή, συγκειμένη ἐκ τῶν κκ. Φ. Ι. Φίλωνος, Χρ. Ν. Φιλαδελφέως καὶ Ἰω. Ἀγγελοπούλου, καὶ οὕτω διελύθη ἡ συνέλευσις περὶ τὴν ἡμίσειαν μετὰ μεσημβρίαν.

Τῇ δὲ ά. Ἰουλίου 1873, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ 10 $^1/_2$ πρὸ μεσημβρ. συνελθόντων αὖθις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἑταίρων 17, πρῶτον μὲν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Χ. Ν. Φιλαδελφεὺς ἀνέγνω τὴν ἑξῆς ἔκθεσιν.

Πρὸς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.

Κύριοι.

Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς παρ' ὑμῶν δοθείσης ἡμῖν ἐντολῆς συνήλθομεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κυρίου Γιαννοπούλου, τοῦ ταμίου τῆς ἑταιρίας, ὅπου εὑρόντες ὅλα τὰ βιβλία τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ, παρεβάλομεν τὸν ἀναγνωσθέντα ὑμῖν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνέλευσιν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1872—3, μὲ τὰ σχετικὰ βιβλία κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα, παρεθέσαμεν τὰ ἐκδοθέντα ἐντάλματα μὲ τὰ σελέγη αὐτῶν καὶ τὰς ἐγγραφὰς εἰς τὸ ἁρμόδιον βιβλίον, διετρέξαμεν ἐπισταμένως τὰς εἰσπράξεις τῶν τε τακτικῶν καὶ τῶν ἐκτάκτων συνδρομῶν, καὶ εὕρομεν ὅτι εἶχε μείνει ὑπόλοιπον εἰς τὸ ταμεῖον ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ παρελθόντος

ἔτους	Δρ. 9084.24	
Καὶ ἐκ παρακαταθήκης τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος . .	» 1023.50	10,107.74

Εἰσεπράχθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους

Ἀπὸ τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους συνδρομὰς	» 7256.90	
Συνδρομὴν Κυβερνήσεως δι' ἐπιθεώρησιν ἐπαρχιακῶν ἀρχαιοτήτων	» 4000	11,256.90
Παρακαταθήκην πρὸς ἔκδοσιν ἀρχαιολ. ἐφημερ.		1000
Ἀπὸ τόκους διαφόρων μετοχῶν.	» 21440.70	
Ἀπὸ κλήρωσιν 10 μετοχῶν .	» 2800	24240.70
Ἀπὸ πώλησιν τῆς ἐν Κηφισίᾳ οἰκίας . .	»	6990
Καὶ ἀπὸ πώλησιν τευχῶν ἀρχαιολαγικῶν .	»	111
Τὸ ὅλον . . .	Δρ.	53706.34

Ἐδαπανήθησαν δὲ κατὰ τὸ ἔτος

Διὰ τὸ γραφεῖον, μισθὸν κλητῆρος καὶ τυπωτικὰ	»	1494.12
Διὰ τὸ Μουσεῖον μισθὸν φύλακας καὶ ὑλικὸν	»	262.25
Δι' ἀνασκαφὰς, ἀγορὰς ἀρχχιοτήτων κτλ.	»	36375.79
Δι' ἔκδοσιν ἀρχαιολ. ἐφημερίδος . . .	»	2023.50
Προκαταβολὴν ἀποληπτέαν τῷ φροντιστῇ.	»	272.50
Μένει ὑπόλοιπον ἐν τῷ ταμείῳ εἰς μετρητὰς	»	13278.18
Τὸ ὅλον . . .	»	53706.34

Ἡ δὲ περιουσία τῆς ἑταιρίας ἔχει ὡς ἑξῆς·

1 Γήπεδον ἐν Ἀθήναις	»	11000
8 Μετοχὰς τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης . . .	»	24000
Ἔντοκοι καταθέσεις εἰς τὴν Τράπεζαν . .	»	10061
Ἀξία 687 ὁμολογιῶν τῶν 28,000,000 .	»	192360
» 20 » τῶν 6,000,000 .	»	2000
Καὶ τὸ προμνημονευθὲν περίσσευμα . . .	»	13278.18
Τὸ ὅλον . . .	»	252,699.18

Μετὰ τὴν ἀντιπαράθεσιν καὶ ἐξέλεγξιν τῶν ἀνωτέρω λογαριασμῶν μᾶς ὑπέβαλεν ὁ Κ. Ταμίας πρωτόκολλον τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπίσημον καὶ ἐνσφράγιστον, πιστοποιοῦν ὅτι παρακατετέθησαν εἰς τὴν Τράπεζαν ἐν κιβωτίῳ ἐσφραγισμένῳ 20 ὁμολογίαι τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 6,000,000, ὀκτὼ μετοχαὶ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης, 4 ὁμολογίαι τῆς ἐντόκου καταθέσεως τῶν δραχμῶν 10,061, τὸ συμβόλαιον τῆς ἀγορᾶς τοῦ ἐν Ἀθήναις γηπέδου καὶ 613 ὁμολογίαι τῶν 28,000,000, μᾶς ἐπέδειξε δὲ τὰς ἐν τῷ ταμείῳ του εὑρισκομένας 66 ὁμολογίας τῶν 28 ἑκατομ. καὶ 8 τῶν 4,000,000, καὶ οὕτως ἐβεβαιώθη καθ'ὁλοκληρίαν ἡ ἀκρίβεια τῆς τε τηρήσεως τῶν λογιστικῶν βιβλίων καὶ ἡ διαχείρισις αὐτοῦ,διὸ ὀφείλεται αὐτῷ εὐγνωμοσύνη ἀπὸ μέρους τῆς συνελεύσεώς σας.

Ἐκ τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἐσόδων, συνισαμένων εἰς δρ. 35607.90 καὶ τῶν ἐξόδων ἀναβαινόντων εἰς δραχμὰς 38132.16, προκύπτει μία ὑπέρβασις ἐκ δραχμῶν 2524.26. Ἀληθὲς μὲν ὅτι τὸ συμβούλιον δὲν δεσμεύεται ἀπὸ προϋπολογισμὸν εἰς τοιαύτας ὑπερβάσεις, ὅπερ ἄλλως τε ἐκάλυπτε τὸ περυσινὸν περίσσευμα· φρονοῦμεν ὅμως, ὅτι εἶναι καλὸν νὰ τηρῆται αὐστηρὰ εὐλάβεια πρὸς τὰ κεφάλαια τῆς ἑταιρίας, ὥστε νὰ αὐξάνωνται μὲν πρὸς γενναιοτέρας ἐπιχειρήσεις τῆς ἑταιρίας, νὰ μὴ ἐλαττῶνται ὅμως μηδὲ κατὰ μικρόν.

Τὸ Συμβούλιον ἐντὸς τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰργάσθη ἔργα μεγάλα καὶ προσήνεγκε θαυμασίας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην· ηὔξησε τὴν περιουσίαν τῆς ἑταιρίας εἰς τὸ εὐχάριστον ποσὸν τῶν 252 περίπου χιλιάδων δραχμῶν, ὥστε δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἤδη ἀπολαμβάνει τὴν ἀνθυπαρξίαν της, ἔχουσα τὰ μέσα τῆς αὐτοσυντηρήσεως· δι' ὅλα ταῦτα ἐπικαλούμεθα ἀπὸ τὴν σεβαστὴν ταύτην συνέλευσιν καὶ ἔκφρασιν τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ σεβαστὸν τοῦτο Συμβούλιον.

Ἐν τέλει δὲ ἐκφράζομεν εὐχήν, ἵνα, ἀφοῦ ἐδείχθη ἡ ὁρατὴ αὕτη καὶ φανερὰ περιουσία τῆς ἑταιρίας νὰ κατορθωθῇ νὰ γείνῃ καταφανὴς καὶ ἡ κεκαλυμμένη, ἡ ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ πολύτιμος, ἡ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ἀνασκαφῶν αὐτῆς καὶ τῶν συλλογῶν τῶν Μουσείων της, δι' ἐκδόσεως ὁδηγοῦ ἢ χειραγωγοῦ πρὸς τὰς ἀνασκαφὰς καὶ τὰ Μουσεῖα τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 30 Ἰουνίου 1873.

Ἡ ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπὴ

Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ.

Φ. Ι. ΦΙΛΩΝΟΣ.

ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως ἐγένετο συζήτησίς τις. Ἰδίως δὲ ἡ περὶ ἐκδόσεως ὁδηγοῦ εἰς τὰς ἀνασκαφὰς καὶ τὰ μουσεῖα τῆς ἑταιρίας ἐκφρασθεῖσα εὐχὴ ἐθεωρήθη τό γε νῦν δυσπραγματοποίητος δι' ἄλλα τε καὶ διὰ τὴν ὄχι μόνιμον θέσιν τῶν ἀρχαίων ἐν τῷ Βαρβακείῳ καὶ ἀλλαχοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο διὰ δύο ψηφηφοριῶν ὡς ὁρίζει ὁ ὀργανισμὸς ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου συμβουλίου καὶ ἀνεδείχθησαν πάλιν οἱ αὐτοί, ἤτοι

Πρόεδρος	ὁ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ	διὰ	ψήφων	16
Ἀντιπρόεδρ.	ὁ ΣΠΥΡ. ΦΙΝΤΙΚΛΗΣ	»	»	17
Ταμίας	ὁ Π. ΕΜ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	»	»	17
Γραμματεὺς	ὁ ΣΤ. Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ	»	»	16
	Μέλη τοῦ Συμβουλίου.			
	ὁ ΙΩ. Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ	»	»	17
	ὁ ΛΥΣ. ΚΑΦΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥΣ	»	»	17
	ὁ ΕΥΘ. ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ	»	»	15
	ὁ ΠΑΝ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ	»	»	13
	ὁ Σ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ	»	»	13

καὶ οὕτω διελύθη ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 12 τῆς μεσημβρ.

Ἡ ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἡ θεωρήσασα τὴν κατὰ τὸ λῆξαν ἀρχαιολογικὸν ἔτος διαχείρισιν τοῦ Συμβουλίου τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας, παρατηρήσασα ὅτι κατὰ τὸ ῥηθὲν ἔτος ἐδαπανήθησαν δραχμαὶ 2524 πλέον τῶν εἰσπραχθέντων ἔκρινε καλὸν νὰ ἐκφράσῃ γνώμην, ὅτι πρέπει νὰ δίδηται πᾶσα προσοχή, ἵνα μὴ ἐλαττῶνται τὰ κεφάλαια τῆς ἑταιρίας διὰ δαπάνης ὑπερβαινούσης τὰ ἐτήσια ἔσοδα. Ἐπειδὴ ὁ κύριος Ταμίας ἕνεκα οἰκογενειακῶν περιστάσεων δὲν ἠδυνήθη νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς ἑταιρίας καὶ ἀπολογηθῇ ἀκριβέστερα πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπείας παρατήρησιν, ἀπεκρίθη μετὰ πάσης συντομίας ὁ Πρόεδρος εἰπὼν περίπου τὰ ἑξῆς.

ά.) Ὅτι τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον δὲν δύναται νὰ προϋπολογίσῃ καὶ δὲν προϋπολογίζει οὕτως ἀκριβῶς τὴν ἐτησίαν δαπάνην, ὥστε μηδέποτε μήτε πλειότερα τῶν ἑκάστοτε εἰσπρασσομένων, μήτε ὀλιγώτερα νὰ δαπανῶνται. Πολλάκις δαπανῶνται ὀλιγώτερα τῶν εἰσπραττομένων καὶ μένει περίσσευμα· διότι, φέρ' εἰπεῖν, δὲν προσάγονται εἰς ἀγορὰν τοσαῦτα ἀγορᾶς ἄξια ἀρχαῖα, ὅσα ὑπέθεσε τὸ Συμβούλιον ὅτι ἤθελον προσαχθῇ· ἢ διότι τὸ Συμβούλιον ἀπήντησεν ἀπροσδόκητα ἐμπόδια εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σκοπουμένων ἀνασκαφῶν. Τοὐναντίον πολλάκις δαπανῶνται πλειότερα τῶν εἰσπραχθέντων διὰ τοὺς ἐναντίους λόγους· διότι, φέρ' εἰπεῖν, προσάγονται εἰς ἀγορὰν καὶ ἀγοράζονται ἀρχαῖα πολλοῦ λόγου ἄξια, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἁμαρτήσῃ μεγάλως τὸ Συμβούλιον, ἐὰν δὲν τὰ ἠγόραζεν, ἵνα μὴ ὑπερβῇ τὰ τοῦ ἔτους ἔσοδα ἢ διότι παρέστη ἡ ἀνάγκη ἀνασκαφῆς σπουδαίας, ἢ ἐπισκευῆς ἀρχαίου τινὸς μνημείου μὴ ἐπιδεχομένης ἀναβολήν.

β'.) Ὅτι τὸ Συμβούλιον μ' ὅλην τὴν ῥηθεῖσαν τυχαίαν αὔξησιν ἢ ἐλάττωσιν τῆς ἐτησίας δαπάνης, οὐδέποτε ἠμέλησε τοῦ περὶ τὸ χρηματικὸν κυρίου καθήκοντός του. Αὐτὴ

ἡ ἱστορία τῆς πολυετοῦς διοικήσεώς του, αὗται αἱ κατ' ἔτος ἐν τῇ συνελεύσει τῶν μελῶν τῆς ἑταιρίας ἐκθέσεώς του εἶναι τρανaὶ καὶ ἀναντίῤῥητοι ἀποδείξεις, ὅτι τὸ ῥηθὲν Συμβούλιον ἐσπούδασε πάντοτε νὰ αὐξήσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ κεφάλαια τῆς ἑταιρίας καὶ πραγματικῶς ηὔξησεν αὐτὰ οὐχὶ ὀλίγον.

Τὰ συνελθόντα μέλη τῆς ἑταιρίας ἠρκέσθησαν εἰς τὰ ῥηθέντα ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Κατόπιν ὅμως ὁ ἀξιότιμος Ταμίας τῆς ἑταιρίας κύριος Π. Γιαννόπουλος, ὅστις, ὡς προελέχθη, δὲν παρευρέθη εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἀναγνοὺς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπείας ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἀποκριθῇ πρὸς τὴν παρατήρησιν ταύτης λεπτομερέστερον καὶ λογιστικώτερον. Τὴν δ' ἀπόκρισιν ταύτην ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς τὸν Πρόεδρον ἐπισυνάπτομεν ἐνταῦθα.

Πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.

Ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν γενικὴν συνέλευσιν τῶν ἑταίρων ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις τῆς ἐλεγκτικῆς τῶν ἐτησίων λογαριασμῶν τοῦ συμβουλίου ἐπιτροπῆς, ἐκφράζει φρόνημα συνετὸν «ὅτι εἶναι καλὸν νὰ τηρῆται αὐστηρὰ εὐλάβεια πρὸς τὰ »κεφάλαια τῆς ἑταιρίας, ὥστε νὰ αὐξάνωνται μὲν πρὸς γεν»ναιοτέρας ἐπιχειρήσεις τῆς ἑταιρίας, νὰ μὴ ἐλαττῶνται ὅμως »μηδὲ κατὰ μικρὸν» καὶ τοῦτο διότι, κατὰ τὸ ἀρτίως λῆξαν ἀρχαιολογικὸν ἔτος τὰ ἔξοδα ὑπερέβησαν τὰ ἔσοδα κατὰ δραχμὰς 2544,26, ἐν ᾧ «κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος »ηὔξησεν ἡ περιουσία τῆς ἑταιρίας εἰς τὸ εὐχάριστον ποσὸν τῶν δραχ. 253 περίπου χιλιάδων.»

Ἐπὶ τοῦ φρονήματος τούτου τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ὀφείλεται διασάφησίς τις καθαρωτέρα τῶν πραγμάτων.

Ὁ μέγας πλοῦτος καὶ θησαυρὸς τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας εἶναι ὁμολογουμένως, κατὰ τὸν προορισμὸν καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς, ἡ ἀποκάλυψις τῶν κειμηλίων τῆς ἀρχαιότητος, καὶ ἡ παράδοσις αὐτῶν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιστήμης, τὸ δὲ χρῆμα εἶναι τὸ μέσον δι' οὗ πραγματοποιεῖται ὁ ἐπιδιωκόμενος αὐτὸς σκοπός.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὸν Ἰσολογισμὸν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἔτους 1871—1872 καθ' ὃ τὸ διοικητ. συμβούλιον τῆς ἑταιρίας ἐξετέλεσεν ἔργα, ἐν πολλοῖς ἀνώτερα τῶν προηγουμένων ἐτῶν, καὶ συγκρίνῃ τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα αὐτοῦ πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ τελευταίου 1872—1873, εὑρίσκει τὰ ἐφεξῆς ἀποτελέσματα.

Α'. Ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα.

Ἔτος 1871-72.	Ὁλικὸν ποσὸν κατὰ τὸν Ἰσολογισμὸν • •		δρ. 48,744:53
	Ἀφαιρέσει ὑπολοίπου προηγουμ. διαχειρίσ • • • • • • •	δρ. 9370:88	
	Ἀφαιρέσει ὑπολ. παρακαταθηκῶν • • • • • • • • •	» 1148:50	
	Ἀφαιρέσει ἀπολήψ. προκαταβολῶν • • • • • • • • •	» 1675:50	» 12,194:88
	Κύρια καθαρὰ ἔσοδα • δρ.		36,549:65
Ἔτος 1872-73.	Ὁλικὸν ποσὸν κατὰ τὸν Ἰσολογισμὸν • • •		» 53,706:34
	Ἀφαιρέσει ὑπολ. προηγουμ. διαχειρίσ. • • • • • •	δρ. 9084:24	
	Ἀφαιρέσει ὑπολ. παρακαταθηκῶν • • • • • • • • •	» 2023:50	
	Ἀφαιρέσει ὑπολ. ἐκ τοῦ τιμήματος τῆς πωληθείσης οἰκίας δρ. 6990, τῆς εἰς τοὺς προηγουμένους ἰσολογισμοὺς σημειουμένης ἀξίας • • • •	» 4000	» 15,107:74
	Κύρια καθαρὰ ἔσοδα • δρ.		38,598:60

Ἤτοι ἔσοδα τοῦ 1872—1873 πλειότερα τῶν τοῦ 1871—1872 κατὰ • • • • • • • • • • • • • • • • » 2048:95

Β'. Ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα.

1). Ἀνασκαφαὶ κατὰ τὸ 1871—1872 ἐδαπανήθησαν . . . . δρ.	6751:43	
Κατὰ δὲ τὸ 1872—1873 . . »	25083:89	
Ἤτοι πλειότερα . »		18,332:46
2). Ἀγορὰ ἀρχαίων· κατὰ τὸ 1871—1872 . »	5202:—	
Κατὰ τὸ 1872—1873 . »	6106:70	
Πλειότερα . . »		904:70
3). Ἐπισκευαὶ ἀναστηλώσεις κτλ. τὸ 1871-72 »	202:—	
τὸ 1872-73 »	1280:— »	1078:—
Πλειότερα . . »		20,315:16
4). Ἐπιθεωρ. ἐπαρχ. ἀρχαιοτήτων τὸ 1871-12 »	4232:60	
τὸ 1872-72 »	3905:20	
Ὀλιγώτερα . . »	327:40	
5). Συλλογὴ ἐπαρχ. ἀρχ. εἰς μουσεῖα τὸ 1871-72 »	386.30	
Ὀλιγώτερα . . »		713:70
Ἤτοι ἔξοδα πλειότερα τὸ ἔτος 1872—1873 πρὸς τὸ προηγούμενον κατὰ . . . . δρ.		17,601:46

Ὅπως δὲ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1871—1872, ἐπὶ διαχειρίσεως τοῦ αὐτοῦ διοικητ. συμβουλίου ἡ περιουσία τῆς ἑταιρίας ηὔξησε κατὰ δραχμὰς 24,273:36, οὕτω ἐπὶ διαχειρίσεως αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος 1872—1873, καί τοι τῶν δαπανῶν ἀναβιβασθεισῶν ὡς ἀνωτέρω εἰς δραχμ. 19601:46 πλειότερα τῶν τοῦ 1871—1872,

τὰ κύρια ἔσοδα τοῦ ἔτους	δρ.	38598:60
πρὸς τὰ κύρια ἔξοδα αὐτοῦ	»	38132:16
παριστάνουσιν, ἀντὶ ἐλλείμματος, περίσσευμα.	»	466:44

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἱκανῶς ἀποδεικνύει τὴν εὐλάβειαν τοῦ διοικητ. συμβουλίου περὶ τῶν συμφερόντων τῇ ἑταιρίᾳ.

Ἡ ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπὴ εὗρεν ὑπέρβασιν δῆθεν τῶν κυρίων ἐξόδων πρὸς τὰ ἔσοδα δρ. 2524:26, διότι ἐκ παραδρο-

μῆς ἐχώρισε καὶ ἀφήρεσεν ἐκ τῶν τελευταίων ὁλόκληρον τὸ τίμημα τῆς πωληθείσης οἰκίας ἐν Κηφισίᾳ δραχ. 6990, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ ἀφαιρέσῃ μόνον τὴν εἰς τοὺς προηγουμένους ἰσολογισμοὺς σημειουμένην ἀξίαν αὐτῆς δρ. 4000. Ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν τούτων διαφορᾶς δρ. 2990, ἀφαιρουμένου τοῦ καταδειχθέντος ἀνωτέρω πλεονάσματος δρ.466:44 προκύπτει ἡ ἐκ δρ. 2523:86 διαφορὰ τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἐῤῥέθη καὶ ἀπεδείχθη ἄλλοτε, ὅτι αἱ ἐτήσιαι διαχειρίσεις τοῦ συμβουλίου τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν, ἰδίως μάλιστα αἱ δαπάναι, νὰ περιορισθῶσιν εἰς προϋπολογισμὸν καὶ εἰς πιστώσεις ἀνυπερβλήτους· π. χ. ἐὰν ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ τελευταίου ἔτους 1872 – 1873, καθ' ὃ ἐξωδεύθησαν εἰς ἀνασκαφὰς δραχ. 25083:89, προσεφέρετο τῷ συμβουλίῳ πρὸς ἀγορὰν σπουδαία τις συλλογὴ ἀρχαίων, ἀξίας 5—10 χιλιάδων δραχμῶν, καὶ συγχρόνως, ἐὰν ἀντὶ μόνης τῆς περὶ τὸ Δίπυλον σπουδαίας ἀνασκαφῆς, ἣν ἡ ἔκθεσις τοῦ Κ. γραμματέως τῆς ἑταιρίας, κατὰ τὴν προτελευταίαν γεν. συνέλευσιν, ἀρκούντως ἐδικαιολόγησεν, ἐπεχειρίζετο τὸ συμβούλιον καὶ σπουδαίαν ἄλλην ἀνασκαφὴν ἐκ τῶν ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ πολλῶν τοιούτων εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ μακρὰν αὐτῶν, δὲν ἤθελε βεβαίως δυσκολευθῇ νὰ δαπανήσῃ πλειότερα τῶν ἐσόδων οὐχὶ μόνου τοῦ ἔτους αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ περισσεύματα τοῦ προηγουμένου, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἄλλων πρὸ αὐτοῦ ἐτῶν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ θεωρηθῇ ἀνευλαβὴς ἡ διαχείρισίς του.

Ἡ ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἠπατήθη θεωρήσασα τὰς ἐργασίας τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας ὁμοίας ταῖς τῶν ἄλλων κοινωφελῶν ἑταιριῶν καὶ σωματείων καὶ διὰ τοῦτο ἐξέφερα γνώμην τοιαύτην.

Χάριν τῶν εἰρημένων, νομίζω καλὸν, κύριε πρόεδρε, νὰ

δημοσιευθῇ καὶ ἡ παροῦσα εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Ἰουλίου 1873.

Ὁ ταμίας τῆς ἑταιρίας

Π. ΕΜ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους καταβαλόντων τὴν συνδρομὴν μελῶν τῆς ἑταιρίας.

(Ὅσων ὀνομάτων πρόκειται ἀστερίσκος, αὐτοὶ πρὸς τῇ ἐτησίᾳ καὶ καθυστεροῦσαν συνδρομὴν κατέβαλον ἢ τὴν τοῦ προσεχοῦς ἔτους.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον	Δρ.	1000
Ἀγγελόπουλος Ἰω.	»	15
Ἀνδρόπουλος Σταῦρος.	»	15
Ἀντωνιάδης Α. Ι.	»	15
Ἀρεταῖος Θ.	»	50
Βενιζέλος Μιλτ.	»	15
Βερενίκης Α.	»	15
Βουκύδης Θ.	»	15
Βοῦρος Σταμ. Δεκ.	»	15
Βουσάκης Ἀρ.	»	15
Γεράκης Γ. Ἀθ.	»	15
Γιαννόπουλος Π. Ἐμ.	»	15
Δαμαλᾶς Ν.	»	20
Δαμασκηνὸς Ν.	»	15
Δήμιτσας Μαργ.	»	15
Δόσιος Ἀριστ. Κ.	»	70
Δούμας Κ.	»	15
Δραγούμη Ἑλ. Στεφ.	»	15

Δραγούμης Στέφ. Ν.	Δρ.	15
Δρόσης Λεων.	»	15
Εὐστρατιάδης Π.	»	15
Finlay G.	»	25
Θεοδωρίδης Ἀλ.	»	15
Θεολόγος Παντολ.	»	50
* Ἰασεμίδης Π.	»	30
Ἰωαννίδης Γρηγ. ἀρχιμ.	»	15
Ἰωάννου Φίλιππος	»	30
Καλαποθάκης Μ.	»	15
Καλλιγᾶς Π.	»	15
Καραμάνος Μ.	»	15
Καστόρχης Εὐθ.	»	15
Καφταντζόγλους Λ.	»	15
Keppen Ad.	»	15
Κοκίδης Δ.	»	15
Κολιάτσος Σωκρ. ἀρχιμ.	»	15
Κόμνος Σπ.	»	15
Κοντογόνης Κ.	»	15
Κοντόσταυλος Ἀλ. Α.	»	15
Κορέσσιος Ν.	»	15
Κορομηλᾶς Δημ. Α.	»	15
Κουμανούδης Στεφ. Α.	»	15
Κυριακὸς Ἰω.	»	15
Κωνσταντίνου Γ.	»	15
Κωστῆς Κ. Ν.	»	15
Λαζαρίδης Θ.	»	15
Λάμπρος Π.	»	15
Μακκᾶς Γ.	»	15
Μαλικόπουλος Θ.	»	15
Μάμουκας Α.	»	15
Μαργαρίτης Φ.	»	15

Μαυροκορδάτος Ν. Α.	Δρ.	20
Μελᾶς Α.	»	15
Μεναρτζῆς Ἰω.	»	15
Μερκάτης	»	25
Merlin L.	»	25
Μεσσηνέζης Ἰω.	»	15
Μιστριώτης Γ.	»	15
Μπούκης Ἰω.	»	15
Νάκης Ν. Β.	»	15
Νέγρης Θ.	»	15
Νέγρης Ν.	»	15
Νικήτας Ἰω.	»	15
Νικόδημος Κ.	»	15
Νικολαΐδης Γ.	»	15
Οἰκονόμος Σοφ. Κ.	»	15
Πανταζίδης Ἰω.	»	15
Παπαδάκης Ἰω. Γ.	»	15
Παπαῤῥηγόπουλος Κ.	»	15
Πάππος Δ.	»	30
Παυλίδης Π.	»	18
Περβάνογλους Ἰω.	»	15
Πορφυρόπουλος Κ.	»	15
Πρετεντέρης Χ. Τ.	»	15
Ῥενιέρης Μ.	»	15
*Ῥομπότης Παν.	»	30
Ῥουσόπουλος Ἀθ.	»	15
Ῥώσης Ζῆκος	»	15
Σαρίπολος Ν.	»	15
Schliemann H.	»	115
Schmid Iul.	»	15
Σεμιτέλος Δ.	»	15
Σκουζὲς Γ.	»	15

Σταθόπουλος Ν.	Δρ.	15
Σουρμελῆς Δαν.	»	15
Σχινᾶς Β.	»	15
Σωτηριάδης Ἰω.	»	15
Σωτηρόπουλος Σ.	»	15
Ταμπακόπουλος Τρ.	»	15
Τουφεξῆς Σπ.	»	15
Φιλαδελφεὺς Χ. Ν.	»	15
Φίλωνος Φ. Ι.	»	15
Φιντικλῆς Σπ.	»	15
Φυτάλης Γ.	»	15
Χατζόπουλος Ν.	»	15
Χρυσίδης Γ.	»	15
Wilberg Κ.	»	15
Ziller Ε.	»	15
Οἱ κρίναντες τὸ Οἰκονόμειον διαγώνισμα	-	215
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ.		
Ὁ δῆμος Πειραιῶς	»	50
Ἀφεντούλης Θ.	»	15
Βασιλειάδης διὰ Δ. Φωτιάδην	»	30
Ζωγράφος Ἀθ.	»	25
Μουτζόπουλος Δ.	»	15
Μουτζόπουλος Τρ.	»	15
Ῥάλλης Λ.	»	15
Σέρμπος Σ. Ι.	»	15
ΕΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ.		
Πάτροκλος Κανακᾶς	»	15
ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ.		
Φατσέας Ἀντ.	»	15
ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ.		
Ὁ δῆμος Ἑρμουπολιτῶν	»	200
Βαφιαδάκης Δημ.	»	15

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ.

ΕΝ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΩ.

Κουμανούδης Ἀνδρ. Ἰω. . . . . Δρ. 25

ΕΝ ΒΩΛΩ.

Γυαλόπουλος Δ. . . . . » 15

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

*Γλυκᾶς Νικηφ. ἀρχιμ. . . . . » 30
Κέπετζης Σταῦρ. . . . . » 15

ΕΝ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΩ.

Ὁ Δρυϊνουπόλεως Ματθαῖος . . . . » 119

ΕΝ ΒΕΡΑΤΙΩ.

*Ὁ Βελεγράδων Ἄνθιμος . . . . » 45

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Κ. Γ. Οἰκονόμου . . . . » 15

ΕΝ ΜΕΔΙΟΛΑΝΙΩ.

Ῥάλλης Ἰάκ. . . . . » 100

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

Κοσσονῆς Μιχ. . . . . » 15

ΕΝ ΓΑΛΑΖΙΩ.

Ἄκατος Παν. Α. . . . . » 45,36
Ἀνδρέα Νικόλαος . . . . » 22,68
Ἡγουμενίδης Ἰω. Α. . . . . » 22,68
*Κωνσταντινίδης Εὐαγγελινὸς . . . . . » 227,—
Ἀδελφοὶ Ματολαία . . . . » 22,68
Μητρόπουλος Χαράλαμπος . . . . » 23,68
Χανοῦτσος Μιλτ. . . . . » 45,36

ΕΝ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΩ.

Σταμάτιος Βακᾶς . . . . » 22,68

ΕΝ ΒΑΚΟΒΙΩ.

Θεμιστ. Χανοῦτσος . . . . » 22,68

ΕΝ ΒΡΑΙΛΑ.

Σίμου Δημ. . . . . » 45,36

ΕΝ ΑΞΟΥΤΙΩ.

Ἰωαννίδης Κωνστ. . . . . Δρ. 45,36

ΕΝ ΚΑΛΙΕΝΙΩ.

Γκορονέσκος Ἀλέξ. . . . . » 45,36

ΕΝ ΣΕΡΜΠΑΝΕΣΤΙΩ.

Γεωργιάδης Γεώργ. . . . . » 45,36

ΕΝ ΤΕΚΟΥΤΣΙΩ.

Γεωργιάδης Ἰω. . . . . » 136,10

Θεοδώρου Βασίλειος . . . . » 45,36

ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ.

Σίνας Σίμ. . . . . » 100,—

*Τάξης Ἰω. . . . . » 45

ΕΝ ΓΡΑΤΣ.

Περβάνογλους Π. . . . . » 15

ΕΝ ΜΑΣΣΑΛΙΑ.

*Βεργωτῆς Δ. . — . . . . » 115

Καραμάνος Φ. Γ. . . . . » 15

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ.

*Κοντογιαννάκης Ἰω. . . . . » 1130

Συμβουλίδης Γ. . . . . » 39

ΕΝ ΕΛΣΙΓΓΦΟΡΣ.

Lagus G. . . . . » 22,55

ΕΝ . . . . . .

*Χρυσοβελόνης Λεων. Ἰ. . . . . » 150

ΕΝ ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ.

Ἄμοιρος Π. Ζ. . . . . » 57,80

Ἀναστασιάδης Π. . . . . » 28,90

Ἀργέντης Α. Α. . . . . » 57,80

Βαλέτας Ν. Ι. . . . . » 57,80

Βαλέτας Π. Ι. . . . . » 28,90

Βλαστὸς Θ. Α. . . . . » 57,80

Γεωργιάδης Γ. Α.	Δρ.	28,90
Δημητριάδης Κ. Ε.	»	28,90
Ἰωνίδης Κ.	»	28,90
Καλβοκορέσης Μ. Α.	»	28,90
Κουβελᾶς Α.	»	28,90
Λαμπρινούδης Κ.	»	28,90
Μάγκος Κ. Δ.	»	28,90
Μασαούτης Ι.	»	28,90
Μασσὼν Π. Α.	»	28,90
Μαυρογιάννης Ζ.	»	28,90
Μαυρογορδάτος Στέφ.	»	28,90
Μήκας Α.	»	28,90
Μινέττας Ι. Ε.	»	28,90
Νεγροπόντης Ἰω.	»	57,80
Παπασπυρόπουλος Δ. ἀρχιμ.	»	28,90
Πετροκόκκινος Σταμ. Ε.	»	57,80
Ῥάλλης Ι.	»	57,80
Ῥάλλης Π. Ι.	»	57,80
Ῥίζος Γ.	»	57,80
Φραγκίδης Δ.	»	28,90
Χρύσανθος Ζ. Α.	»	28,90

Δωρηταὶ βιβλίων καὶ τὰ βιβλία αὐτά.

Ἡ ἐν Πετρουπόλει Commission Imperiale archéologique τὰ ἑαυτῆς Comptes rendus τοῦ ἔτους 1869.

Ὁ ἐν Παρισίοις Waddington τὸ ἑαυτοῦ σύγγραμμα: Fastes des provinces Asiatiques, I^e partie, Paris, 1872, εἰς 8^ον.

Ὁ ἐν Παρισίοις Paul Foucart, τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συγγράμματος τοῦ Lebas μέρος τὸ ἐπιγραφόμενον Inscriptions

de Megaride et du Peloponnèse, ἐν ᾧ τὸ ἑρμηνευτικὸν κείμενον ἀπὸ σελ. 1-128 καὶ Supplement ἀπὸ σ. 481-512.

Ἡ ἐν Κοπεγχάγῃ ἑταιρία τῶν ἀρχαιολόγων τῆς Ἄρκτου τὰ ἑαυτῆς Memoires, nouvelle Serie 1870 καὶ 1871· ἔτι δὲ Tillaeg aargang 1870—71.

Ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις τῆς Ὀλλανδίας, τὰ Aegyptische Monumenten, 25 Aflevering of 2e Aflevering van de III, Afdeeling, εἰς φύλλον μετὰ πινάκων.

Ἡ Societé Havraise d' études diverses τὸ ἑαυτῆς Rapport sur les sepulcres Gallo-Romaines du Havre, 1870 εἰς 8^{ον}.

Ὁ ἐν Στοκχόλμῃ N. M. Mandelgren πραγματείαν ἐπιγραφομένην: Sur l' exécution technique de nos vieilles peintures d' église, et sur le moyen de les restaurer· (ἀπόσπασμα ἐκ περιοδικοῦ τινος τῆς Στοκχόλμης, τοῦ ἔτους 1872) εἰς 8^{ον}.

Ὁ ἐν Λέκκῃ L. G. de Simone, πραγματείαν περὶ ἑνὸς ὑπογείου ἐν Μεσσαπίᾳ. Lecce, 1872 εἰς 8^{ον}.

Ν. Κορέσιος, Ἐκλεκτικὴν τοῦ 1871.

Βιβλία ἀγορασθέντα χρήμασι τῆς Ἑταιρίας.

Ἀρχαιολογικὴ ἐφημερὶς Βερολίνου, τοῦ 1873.

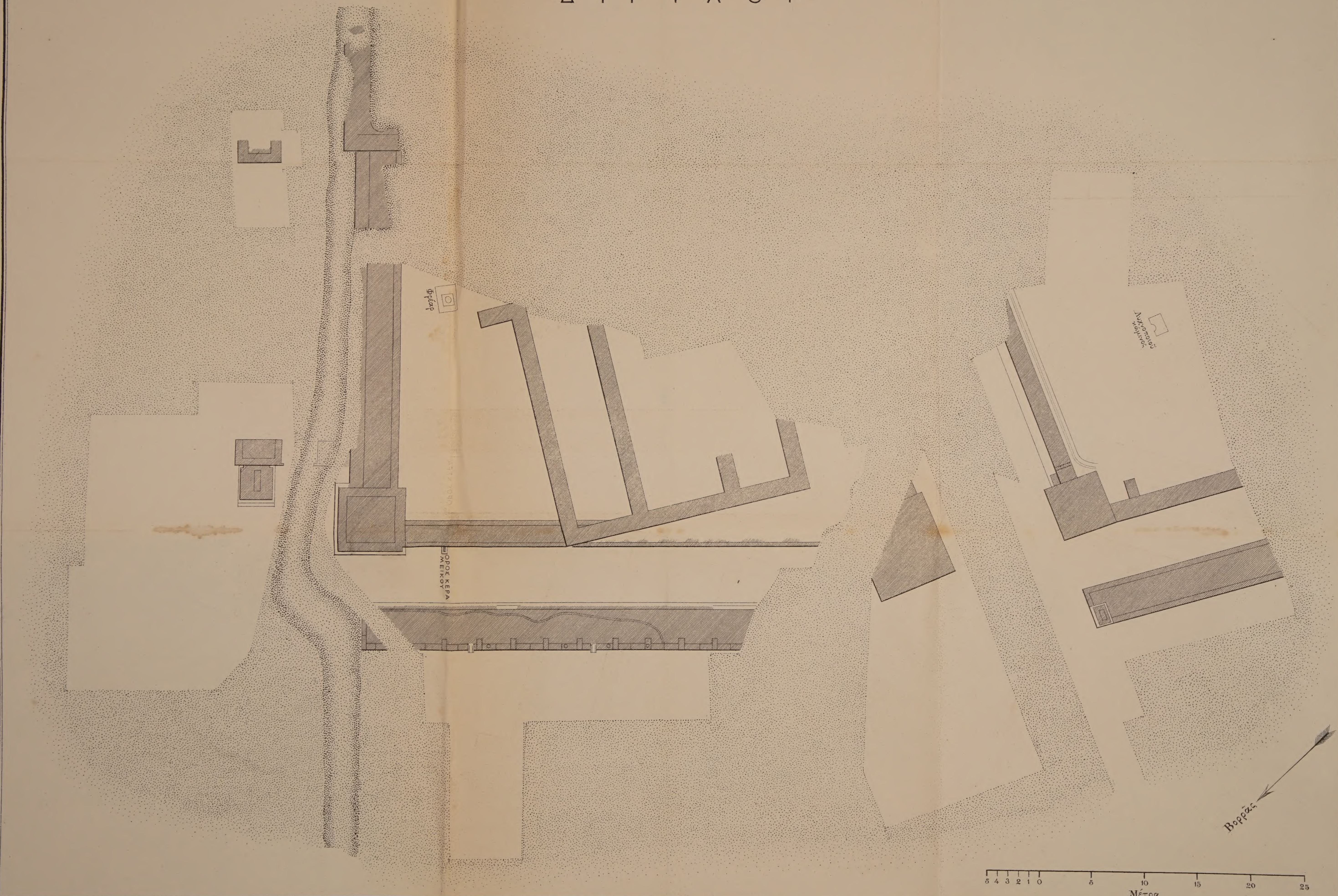
Augusti rerum a se gestarum index, ed. Bergk. Berol. 1873.

Δωρηταὶ ἀρχαίων.

Δημ. Καραπατσίδης, Γ. Βασιλείου, Ἰω. Μοσχονήσιος, Π. Σταματάκης, Χαράλ. Ῥιζιώτης, Χαράλ. Ζυμβρακάκης, Ἰω. Λεκάτης, Νικ. Παναγιωτάκης, Ἀλέξ. Καραπιπέρης, Π. Πόταγος, Ἡ Ἑλληνικὴ Μεταλλευτικὴ Ἑταιρία.

Καὶ ἄλλοι δέ τινες ἐκ τῶν κατὰ τὰ πρότερα ἔτη ἀναγραφέντων ὡς δωρητῶν προσήνεγκαν καὶ ἐφέτος ἀρχαῖα.

ΔΙΠΥΛΟΝ

Λιθογρ. Γ. Κόλμαν Ἀθῆναι.